„ПРАВДА"—КОММУНИЗМ БАЙРОҚДОРИ

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

9-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 90 (2123).
6 МАЙ
ЯКШАНБА
1962 ЙИЛ
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

„ПРАВДА" ГАЗЕТАСИГА, СОВЕТ МАТБУОТИНИНГ ҲАММА ХОДИМЛАРИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети правдачилар коллективини, совет матбуотининг ҳамма ходимларини Владимир Ильич Ленин асос солган «Правда» газетасининг эллик йиллик юбилейи билан қизғин табриклайди ва чин кўнгилдан қутлайди.

«Правда»нинг 50 йиллиги — Коммунистик партия ва совет халқининг ҳаётида катта воқеа, совет матбуотининг, мамлакатимиздаги ҳамма меҳнаткашларнинг байрамидир. «Правда»—Ленин партиясининг асл фарзанди, унинг оммага қаратилган оташин сўзидир. Улуғ Ленин «Правда» «Бутун—Россия ўзларининг ишчи газеталарига эга бўлган ишчи ташкилотларининг шохобчалари билан қопланадиган вақтдаги баҳорнинг биринчи қалдирғочи» эканлигини ўзининг зийрак кўзи билан кўрди.

Ленин «Правда»си Улуғ Октябрнинг бўрон қуши бўлди, социализм ва коммунизм қуришнинг пропагандисти, агитатори ва ташкилотчиси бўлди, халқ оммасини Коммунистик партия теварагида жипслаштириш, ғоявий чиниқтириш ва сиёсий тарбиялаш ишида, меҳнаткашларнинг туб манфаатларини ифодаловчи чинакам халқчил матбуотни ривожлантиришда жуда катта роль ўйнади.

«Правда» — революцион курашнинг ва социалистик ўзгартишларнинг, Улуғ Ватан уруши йилларида совет халқи кўрсатган ўлмас жасоратнинг шонли йилномасидир, коммунизм қурилишини авж олдиришнинг йилномасидир. «Правда» — партиянинг минбаридир, илмий коммунизм идеяларини ўтказувчи газетадир, тинчлик ва халқлар дўстлиги учун, халқаро коммунистик ҳаракатда пролетар интернационализми принциплари учун актив курашчидир.

Совет матбуотининг ветерани бўлган «Правда» партия ва халқнинг коллектив фикрини ва коллектив тажрибасини ҳамиша ифодалаб келмоқда, партиянинг ленинчи йўли учун изчиллик билан курашмоқда, партия сиёсатини сабот билан амалга оширмоқда. «Правда» минг-минглаб совет газеталари ва журналлари учун намуна бўлиб қолди, қардош социалистик мамлакатлардаги ва бутун дунёдаги коммунистик ва ишчилар матбуотининг дўсти ва ёрдамчиси бўлиб қолди.

«Правда» ўзи туғилган кундан бошлаб халқнинг қўли билан ёзилмоқда. Бу газета вужудга келган биринчи йилнинг ўзидаёқ унда ишчиларнинг ўн бир мингдан кўпроқ корреспонденциялари босилиб чиқди. Шундан бери ишчи ва қишлоқ мухбири «Правда» саҳифаларида меҳмон эмас, балки мезбон бўлиб келмоқда. Ҳозирги вақтда барқ уриб ўсаётган ишчи ва қишлоқ мухбирлари ҳаракати, газеталар ва журналлар, радио ва телевидение ишида жамоатчилик асосларининг кенг ёйилганлиги матбуотимиз ва радиомизнинг оммавийлиги ва халқчиллиги тўғрисидаги ленинча принципларнинг тантанасини ўзида гавдалантирмоқда, бу принципларнинг янада юксалиши ва такомиллашуви учун гаров бўлмоқда.

КПСС Марказий Комитети ишонадики, совет халқи партия раҳбарлигида янги Программани, КПСС XXII съездининг қарорларини амалга ошириш йўлида жуда катта иш олиб бораётган ҳозирги вақтда «Правда» меҳнаткашларни коммунистик қурилишнинг жаҳоншумул-тарихий вазифаларини бажаришга сафарбар қилиб, илҳомбахш пропагандистлик ва ташкилотчилик ишининг янги намуналарини кўрсатади.

Марксизм-ленинизм идеяларини бундан буён ҳам ҳормай-толмай бутун большевистик эҳтирос билан омма орасига ёйиш, халқнинг ижодий кучларини коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга отлантириш ва йўллаш, коммунистик ижтимоий муносабатларни ривожлантириш, янги кишини тарбиялаб етиштириш, бутун илғор ва прогрессив ташаббусларни дадил қўллаб-қувватлаш, камчиликларни қатъият билан очиб ташлаш ва бу камчиликларни йўқотишда ёрдамлашиш «Правда»нинг, бутун совет матбуотининг юксак бурчидир. Партия ва Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсатини актив тушунтириб бориш, ўзларининг бутун кучларини тинчлик ишининг, миллий мустақиллик, демократия ва социализм ишининг ғалабаси учун курашга сарфлаш совет журналистларининг юксак бурчидир.

КПСС Марказий Комитети қатъий ишонадики, совет матбуоти, унинг барча ходимлари партиянинг коммунизм тантанаси учун олиб бораётган курашида ҳамиша унинг жанговар ёрдамчилари бўлиб қоладилар.

КПСС Марказий Комитети «Правда» газетасининг коллективига, совет матбуотининг, радио ва телевидениенинг ҳамма ходимларига, ишчи ва қишлоқ мухбирларининг шонли армиясига Ватанимизнинг шон-шуҳрати йўлида, марксизм-ленинизмнинг янги ғалабалари йўлида қилаётган олижаноб меҳнатларида янги катта муваффақиятлар тилайди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

„ПРАВДА" ГАЗЕТАСИНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

В. И. Ленин асос солган «Правда» газетасининг 50 йиллиги муносабати билан ҳамда унинг революцион ҳаракатдаги, социализм ва коммунизм ғалабаси учун курашдаги, улуғ марксча-ленинча таълимотни пропаганда қилиш ва амалга оширишдаги, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги катта хизматларини тақдирлаб «ПРАВДА» газетаси ЛЕНИН ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1962 йил, 4 май.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

„ПРАВДА" ГАЗЕТАСИНИНГ БОСМАХОНАСИГА В. И. ЛЕНИН НОМИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Правда» газетасининг 50 йиллиги муносабати билан **«Правда» газетасининг босмахонасига В. И. Ленин** номи берилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1962 йил, 4 май.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Н. Н. ЗАБЕЛИНА, Б. И. ИВАНОВ, В. А. КАРПИНСКИЙ ВА В. А. КУЗЬМИН ЎРТОҚЛАРГА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Правда» газетасининг 50 йиллиги муносабати билан, кўп йиллик фидокорона ишлари, партия ва совет матбуотини ташкил этиш ва ривожлантиришдаги катта хизматлари учун қуйидагиларга **Социалистик Меҳнат Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин** ордени ҳамда **«Ўроқ ва болға»** олтин медали топширилсин.

1. Наталья Николаевна **Забелинага** — «Правда» газетаси босмахонаси ҳарф териш цехининг мастери.
2. Борис Иванович **Ивановга** — 1906 йилдан бери КПСС аъзоси, «Правда» газетасини ташкил этган биринчи ишчилар группасининг қатнашчиси.
3. Вячеслав Алексеевич **Карпинскийга** — 1898 йилдан бери КПСС аъзоси, партия ва совет матбуотининг энг кекса ходими.
4. Василий Александрович **Кузьминга** — «Правда» газетаси босмахонаси газета-ротация цехининг мастери.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1962 йил, 4 май.

МОСКВАДА ТАНТАНА

Кеча Москвада, Кремлдаги съездлар Саройида ленинчи «Правда»нинг 50 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Йиғилишни очиш пайтида Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади.

«Правда»нинг бош редактори А. П. Сатюков энг кекса большевистик газетанинг шонли юбилейи ҳақида доклад қилди.

(Москвада бўлиб ўтган тантанали йиғилиш ҳақидаги батафсил ҳисобот «Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сонида босилади).

СССР Олий Совети Президиумида

СССР Олий Совети Президиуми матбуот, радио, телевидение, нашриётлар ва босмахоналарнинг ходимларидан 2983 кишини «Правда» газетасининг 50 йиллиги муносабати билан, журналистика соҳасидаги самарали ишлари учун ҳамда совет матбуотини, нашриётчилик ишини, радио ва телевидениени ривожлантиришдаги катта хизматларини тақдирлаб, 1962 йил 4 майда фармон чиқариб, СССР орденлари ва медаллари билан мукофотлади.

Ленин ордени билан қуйидагилар мукофотланди: Еревандаги 2-босмахона линотипчиси З. А. Агажанян, «Известия» газетасининг бош редактори А. И. Аджубей, «Правда» газетаси босмахонасидаги стереотип— газета цехининг мастери И. Е. Акиньшин, «Правда» газетаси босмахонасининг ҳарф терувчи линотипчиси Р. Ш. Богатова, «Новости» матбуот агентлиги правлениесининг раиси Б. С. Бурков, «Комсомольская правда» газетасининг бош редактори Ю. П. Воронов, «Радянська Украина» нашриёти 2-босмахонасидаги газета цехининг мастери П. П. Говоруха, ТАСС бош директори Д. П. Горюнов, Олмаотадаги полиграфия комбинатининг печатниги С. Н. Губкин, республика газетаси «Молдова сочиалистэ» редактори П. С. Дариенко, «Правда» газетаси босмахонаси печатникларининг бригадири Ф. А. Евстафьев, республика газетаси «Қизил Ўзбекистон» редактори З. И. Есенбоев, республика журнали «Қазақстан аялдери»нинг бош редактори А. Жакетова, «Советская Россия» газетасининг бош редактори К. И. Зародов, Литва ССР республика газетаси «Тиеса» редактори Г. О. Зиманас, Латвия ССР республика газетаси «Циня» редактори И. Я. Иверт, «Правда» газетасининг собиқ бош редактори Л. Ф. Ильичев, «Правда» газетасининг махсус мухбири Е. В. Кононенко, «Правда» газетаси босмахонасининг печатниклар бригадири И. И. Крилов, рассомлар П. Н. Крилов, М. В. Куприянов, Н. А. Соколов (Кукриникси), «Правда» газетаси босмахонасининг ҳарф терувчи линотипчиси А. И. Макеева, Харьков шаҳридаги Г. К. Оржоникидзе номидаги трактор заводида кўп тиражли «Темп» газетасининг редактори Г. И. Макеева, 1912—1914-йилларда «Правда» газетасини тарқатувчи агент бўлиб ишлаган Ф. Н. Матвеев, Грузия ССР республика газетаси «Коммунисти» редактори Д. В. Мчедлишвили, «Правда» газетаси босмахонасининг печатниги Г. В. Наумов, «Советская женщина» журналининг бош редактори М. Д. Овсянникова, энг кекса фотомухбир, В. И. Ленин фотографияларининг автори П. А. Оцуп, республика газетаси «Радянська Украина» редактори И. М. Педанюк, «Правда» газетасининг махсус мухбири Б. Н. Полевой (Кампов), «Сельская жизнь» газетасининг бош редактори В. И. Поляков, Белоруссия ССР республика газетаси «Звязда» редактори В. А. Пижков, «Правда» газетаси босмахонасининг верстальшиги М. П. Родин, Эстония ССР республика газетаси «Рахва хяяль» редактори А. Т. Сааремяги, «Правда» газетасининг бош редактори П. А. Сатюков, Белоруссия ССР «Полымя» журналининг редактори Е. И. Скурко (Максим Танк), «Правда» газетаси бош редакторининг собиқ ўринбосари, ҳозир «Коммунист» журналининг бош редактори В. П. Степанов, «Правда» газетасининг АҚШ даги мухбири Б. Г. Стрельников, «Правда» газетаси босмахонасининг ҳарф терувчи линотипчиси В. Г. Тарасова, «Известия» газетасининг махсус мухбири Т. Н. Тэсс (Сосюра), СССР Министрлар Совети радио эшиттириш ва телевидение давлат комитетининг раиси М. А. Харламов, «Правда» газетасининг обзорчиси О. И. Чечеткина ва бошқалар, ҳаммаси бўлиб 76 киши.

348 киши Меҳнат Қизил байроқ ордени билан, 703 киши «Ҳурмат белгиси» ордени билан, 1014 киши «Шавкатли меҳнат учун» медали билан ва 842 киши «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали билан мукофотланди.

Орденлар ва медаллар билан мукофотланганлар орасида газеталар ва журналларнинг редакторлари ишчи ва қишлоқ мухбирлари, матбуот тарқатувчилар, нашриётларнинг ходимлари, босмахоналарнинг ишчилари, радио, телевидение ва информация агентликларининг ходимлари бор.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Журналистика соҳасидаги самарали ишлари ва республикада матбуотни, нашриёт ишини, полиграфияни, радио ва телевидениени, «Союзпечать» органларини ривожлантиришдаги хизматлари учун, «Правда» газетасининг 50 йиллиги муносабати билан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, 143 киши Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

ТОШКЕНТ МЕҲНАТКАШЛАРИ „ПРАВДА"НИ ШАРАФЛАМОҚДАЛАР

Ленин «Правда»сига табрик сўзлари ёзилган қизил транспарантлар Тошкент кўчалари ва майдонлари узра баланд қад кўтариб турибди. Республика пойтахтининг меҳнаткашлари ўз севикли газетаси — жонажон Коммунистик партия Марказий Комитети жанговар органининг 50 йиллигини зўр умумхалқ байрамидек кенг нишонламоқдалар.

Шонли юбилейга бағишлаб 5 майда Навоий номли театрда умумшаҳар тантанали йиғилиши бўлди. Йиғилишда саноат корхоналари, муассаса ва ўқув юртлари коллективларининг вакиллари, фан ва маданият арбоблари, журналистлар, ишчи ва қишлоқ мухбирлари, радио ва телевидение, босмахона ва нашриёт ходимлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ходимлари, Совет Армиясининг жангчилари қатнашдилар.

КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари М. Абдураззоқов, Р. Қурбонов, З. Р. Раҳимбобоева, Ф. Е. Титов, И. И. Федюнинский, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюро аъзолигига кандидатлар Н. В. Мартинов, Қ. Муртазоев, республика Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. М. Нажесткин, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари И. В. Бабков, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, И. В. Марцинюк ва партия, совет ҳамда жамоат ташкилотларининг бошқа раҳбарлари, газета редакторлари, революцион ҳаракат ветеранлари, матбуот ва нашриётларнинг кекса ходимлари, илғор ишчи ва қишлоқ мухбирлари, полиграфия саноатининг раҳбарлари йиғилиш президиумидан жой оладилар.

Йиғилишни КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов очади.

— Қадрли ўртоқлар! — дейди у. — Ярим аср муқаддам — 1912 йил 5 майда улуғ Ленинning фарзанди — ишчиларнинг кундалик оммавий газетаси «Правда» Россияда қўзғалиб келаётган революция тўлқинида дунёга келди.

Владимир Ильич ўша пайтда «Правда»га баҳо бериб, бу газета шундай бир баҳорнинг биринчи қалдирғочидирки, бу баҳорда бутун Россияни ўз ишчи газеталари бўлган ишчи ташкилотлари тамоман қоплаб олади, деди. Бизнинг олдимизда, ишчилар олдида, деб ёзди Ильич 1912 йил август ойида, ана шу Россияни вужудга келтириш вазифаси турибди ва биз бу Россияни албатта вужудга келтирамиз.

Ленин башорат қилиб олдиндан айтган баҳор аллақачонлар келди. Капитализмнинг емирилиш ва коммунизмни барқарор қилиш даврини бошлаб берган Улуғ Октябрь инсониятга жаҳон қиёфасини коммунистик шаклда ўзгартириш баҳорини олиб келди.

Бугун биз энг кекса марксча-ленинча газета, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи бўлган «Правда»мизнинг эллик йиллигини ғурур ва шодликка тўлиб нишонламоқдамиз.

«Правда»нинг ярим асрлик тарихи ленинчи партиямизнинг қаҳрамонона тарихи билан, Владимир Ильич Ленин асос солган партия матбуотимизнинг шонли традициялари билан чамбарчас боғлангандир.

Марксизм-ленинизм улуғ иши учун толмас курашчи, илмий коммунизм абадий барҳаёт идеяларининг байроқдори бўлган жонажон «Правда»ни барча совет кишилари — коммунистлар ва партиясизлар ғоят ҳурмат қиладилар, юксак даражада қадрлайдилар ва қизғин севадилар. Ленинча коммунистик ҳақиқатни ёювчи унинг овозига бутун ер юзидаги меҳнаткашлар эътибор билан қулоқ соладилар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари «Правда»нинг ҳар бир сонини зўр мароқ билан ўқиб келдилар ва ўқимоқдалар. Ўзбекистон меҳнаткашлари совет халқларининг қардошлик оиласида, ўз оғаси улуғ рус халқининг ёрдами билан озодлик, чинакам тенглик ва бахт-саодатга эга бўлдилар, ўз моддий бойликлари ва маънавий кучларини жаҳонни қойил қолдирадиган даражада равнақ топтиришга эришдилар.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида бутун мамлакатимиз матбуоти қатори беқиёс камолатга етган республикамиз матбуоти «Правда»дан юксак ғоявийликни, партиявий принципиалликни, коммунизм тантанаси учун курашда ғоят зўр ғайрат билан ишлашни ўрганиб келди ва ўрганмоқда.

«Правда»нинг шонли юбилейи совет матбуотининг жанговар кучларига кўрик бўлиб, барча журналистларни, авторлар активини, ишчи ва қишлоқ мухбирларини КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун, партия янги Программасида чизиб берилган улуғвор режаларни рўёбга чиқариш учун курашга сафарбар этади.

Бизнинг ўйларимиз, қалбларимиз, шодиёна туйғуларимиз партиямизга, унинг ленинча Марказий Комитетига, унинг жанговар органи — жонажон «Правда»га қаратилган. Ўзбекистон партия ташкилоти, меҳнаткашлари, журналистлари бутун совет халқи билан биргаликда шундай деб хитоб қилмоқдалар:

— Яшасин шонли Коммунистик партиямизнинг ўткир, жанговар, садоқатли қуроли — ленинчи «Правда» ва бутун совет матбуоти!

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов йиғилишни очиқ деб эълон қилади. Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнлари янграйди.

Содиқ ленинчи, тинчлик ва халқлар бахт-саодати учун толмас курашчи ўртоқ Н. С. Хрушчев бошлиқ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиумидан иборат фахрий президиум сайлаш ҳақида таклиф тушади. Йиғилиш қатнашчилари бу таклифни қизғин, давомли қарсаклар билан кутиб оладилар.

«Ленинча «Правда» газетасининг 50 йиллиги» тўғрисида доклад қилиш учун «Правда Востока» газетасининг редактори А. Д. Ивахненкога сўз берилади.

Докладчи «Правда» босиб ўтган шонли йўл ҳақида гапиради. Владимир Ильич ўз революцион фаолиятининг дастлабки қадамларидан бошлаб меҳнаткашларни ғоявий жиҳатдан қуроллантириш ва ташкилий жиҳатдан жипслаштириш тўғрисида муттасил ғамхўрлик кўрсатиб келди. У ана шу муҳим вазифани амалга оширишда халқ туб манфаатларини ифода этишнинг ишончли воситаси бўла оладиган матбуотга биринчи даражали аҳамият берди. В. И. Ленин «Правда»нинг ташкилотчиси ва бевосита раҳбари эди, унинг халқни янги жамият барпо этишга чорловчи оташин мақолалари газета саҳифалари орқали меҳнаткашларнинг кенг қатламларига етиб борди.

«Правда» ленинча йўлни қатъият билан оғишмай ўтказиб, социалистик революцияни ғалаба қозонишида, Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда, партия белгилаб берган социалистик қурилиш вазифаларини амалга оширишда жуда катта роль ўйнади. «Правда» биринчи беш йилликлар даврида катта иш олиб борди. Газета Улуғ Ватан урушининг даҳшатли йилларида партиямизнинг қўлида қудратли қурол бўлди. «Правда» сўнгги ўн йил мобайнида, хусусан КПСС XXII съездига тайёргарлик кўриш даврида бениҳоя зўр ва самарали ишлар қилди. Унинг оташин агитатор, пропагандист ва ташкилотчига хос фазилатлари бизнинг давримизда партия XXII съездининг тарихий қарорларини, КПСС янги Программасида чизиб берилган улуғвор режаларни амалга ошириш учун курашда тағин ҳам кучли суратда намоён бўлмоқда.

Ленин «Правда»си, деб таъкидлайди докладчи, совет матбуотининг дарғосидир. Мамлакатимизнинг минглаб журналистлари, шу жумладан Совет Ўзбекистонининг журналистлари, миллион-миллион ишчи ва қишлоқ мухбирлари ундан таълим олиб келдилар ва таълим олмоқдалар. Республика матбуот ходимлари ҳамиша ва ҳамма ишда «Правда»нинг содиқ шогирдлари бўлишни ўзларининг фахрли бурчлари деб биладилар. Улар СССР Олий Совети Президиуми «Правда»ни иккинчи Ленин ордени билан мукофотлаганлиги, шунингдек матбуот, радио ва телевидение, нашриёт ва босмахона ходимларидан катта бир группасини СССР орден ва медаллари билан мукофотлаганлиги ҳақидаги хабарни хурсандчилик билан кутиб олдилар. Бу мукофотлар—партия ва ҳукумат журналистлар, матбуотимизни ривожлантириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилаётганликларининг янги ёрқин далилидир.

Юбилей кунида КПСС Марказий Комитетининг «Правда» газетасига, совет матбуотининг барча ходимларига йўллаган табрикномасидаги илҳомбахш сўзлар ҳар бир журналистнинг қалбига жо бўлди. Мамлакатимиз журналистларининг кўп минг кишилик армияси қатори Ўзбекистон матбуот ходимлари ҳам ана шу табрикномада баён қилинган юксак вазифаларни шараф билан бажаришга ҳамда бундан буён ҳам марксизм-ленинизм ғояларини бутун большевистик эҳтирос билан ҳормай-толмай ёйишга, халқнинг ижодий кучларини коммунизмнинг моддий техника базасини яратиш, коммунистик ижтимоий муносабатларни ривожлантириш, янги кишини тарбиялаб вояга етказиш учун отлантириш ва сафарбар қилишга, барча илғор ва прогрессив нарсаларни дадил қувватлашга, камчиликларни қатъият билан очиб ташлаб, уларни тугатиш учун ёрдам беришга тайёрмиз, демоқдалар. Ўзбекистон журналистлари «Правда»нинг 50 йиллигини байрам қилар эканлар, коммунизм тантанаси учун курашда ҳамиша партиянинг жанговар ёрдамчилари бўламиз, деб такрор-такрор қасамёд қиладилар.

Доклад тамом бўлди. Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевга баланд руҳ билан табрикнома қабул қиладилар. Зал гумбазлари остида партия гимни «Интернационал» садолари янграйди.

Тантанали йиғилиш қатнашчиларига байрам концерти қўйиб берилди. (ЎзТАГ).

ТЕРРИТОРИАЛ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАЛАРИДА

Ғўзани меҳр билан парвариш қилиш—асосий вазифа

Янгийўл колхоз-совхоз территориал ишлаб чиқариш бошқармаси новаторлар кенгашида республикамизнинг машҳур механизаторлари Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов, машҳур «Политотдел» колхозининг раиси Хван Ман Гим, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдулла Ортиқов, район партия комитетларининг секретарлари ва район ижроия комитетларининг раислари, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрификациялаш Ўрта Осиё институти ва машина синаш станциясининг илмий ходимлари ва мутахассислари иштирок этдилар.

Новаторлар кенгаши территориал бошқарма бошлиғи И. Сотиболдиевнинг чигит экишнинг якунлари ва ғўза ҳамда бошқа қишлоқ хўжалиги экинлари қатор ораларини парвариш қилишнинг бориши тўғрисидаги докладини тинглашди. Колхоз ва совхозларда чорвачилик маҳсулотлари тайёрлашнинг бориши тўғрисида бошқарманинг старший инспектори В. Шишкин ахборот берди.

Докладчилар чигит экиш ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинлари экиш қисқа муддат ичида сифатли ўтказилганлиги, энди ҳамма гап экинлар парваришини ҳар тарафлама кучайтириб юборишда қолганлиги тўғрисида сўзладилар. Территориал бошқарманинг илғор хўжаликлари давлатга чорва маҳсулотлари сотиш ярим йиллик планни муваффақиятли бажардилар. Лекин ҳали бу билан қаноатланиб бўлмайди. Пахтадан мўл ҳосил етиштириш, чорва маҳсулотларини кўпайтириш юзасидан зиммага олинган мажбуриятларни ортиғи билан бажариш учун бундан буён янада ғайрат билан меҳнат қилиш лозим.

Докладлар юзасидан бошланган музокарада кенгаш аъзоси, машҳур механизатор Валентин Тюпко сўзга чиқди.

Яқинда қўшни районлар механизаторлари билан В. Тюпко бригадасида семинар ўтказилди. Бу семинарда тупроқни кўнгилдагидек юмшатиш учун культиваторларни универсалларга қандай тиркаш лозимлиги кўрсатилди.

Валентин Тюпко ўз сўзининг охирида новаторлар кенгашига йиғилган колхоз ва совхоз раҳбарларини пахтачиликда комплекс механизацияни кенг жорий қилиш, шу йўл билан ҳосил таннархини арзонлаштириш, кўзлаган мақсадга эришиш учун ҳозирдан бошлабоқ ғўзаларни меҳр билан парвариш қилиш, озиқлантириш ва суғоришни ўз вақтида сифатли ўтказишга чақирди.

Янгийўл районидаги Ленин номли колхознинг раиси ўртоқ Н. Авазов хўжаликда барча майдонлардаги чигит бир текис униб чиққанлиги, 900 гектар ердаги ғўзага дастлабки ишлов берилганлиги ҳақида сўзлади. Колхоз бу йил давлатга гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» етказиб беради. Ҳозир бутун куч ғўзанинг биринчи парваришини 15 майгача тамомлаш учун сафарбар этилган.

— Экин майдонларимизнинг структурасига қараб, — деди кенгашда «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг директори ўртоқ И. Иброҳимов, — пахта майдонимизни бу йил 4100 гектарга етказдик. Ҳозир ғўза парваришида 65 та культиватор ишлаяпти. Бир неча кундан кейин уларнинг сони 95 тага етказилади.

Кенгашда сўзга чиққан Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг раиси А. Ортиқов, Чиноз районидаги «XXI партсъезд» колхозининг раиси Пўлатов ўртоқлар ўз колхозларида барча майдонлардаги ғўзалар текис ундириб олинганлиги, совуқдан зарар кўрган кўчатлар ўрнига экилган чигитдан соғлом кўчатлар ундирилганлиги ва ғўза парвариши қизғин давом этаётганлиги ҳақида сўзладилар. Бу йилги шароитда сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш ниҳоятда зарур эканлигини қайд этдилар.

Кенгашда САИМЭнинг илмий ходими Ф. Соколов ғўзаларни қандай парвариш қилиш юзасидан маслаҳат берди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Рашидов нутқ сўзлаб колхоз ва совхоз раҳбарларини, қишлоқ хўжалиги новаторларини пахта, гўшт ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш юзасидан зиммага олинган мажбуриятларни бажариш учун бутун кучни, барча имкониятларни сафарбар этишга чақирди. Новаторлар кенгаши ишида область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов иштирок этди.

Кенгашдан кейин йиғилиш қатнашчилари механизация институтининг тажриба участкасида ва Валентин Тюпко бошлиқ бригаданинг даласида бўлдилар.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИАРО БУТУНИТТИФОҚ ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИГА

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ—ҒАЛАБАЛАРИМИЗ ГАРОВИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Сув проблемалари ва гидротехникаси институти илмий ходимлари орасида турли миллат вакилларини учратиш мумкин. Суратда: (чапдан) В. Лапшенков, Г. Цой ва А. Муҳамедов ўртоқлар Амударё сув оқимини ўрганишга бағишланган планни кўздан кечирмоқдалар.

УЛУҒВОР МАСАЛА

«СССРда ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси»—қандай улуғвор, сермазмун ва бениҳоя зўр тарихий аҳамиятга эга бўлган масала! Ҳамма ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси бўлган Коммунистик партиямизнинг миллий масалани тўғри ҳал қилиши мамлакатимизда социализм ғалабасини таъминлашда энг муҳим, ҳал қилувчи масалалардан бири бўлди. Миллий масаладек анча мураккаб масалада ленинча йўлнинг тўғрилиги амалда исбот қилинди. Партиямизнинг янги программасида ҳам (ўз вақтидаги биринчи ва иккинчи программаларидаги каби) миллий масалага тегишли аҳамият берилган; ҳозирги даврда —коммунизм қуриш даврида миллий масаланинг мазмуни ва бу соҳада қилиниши керак бўлган вазифалар аниқ ва равшан ёритилган.

СССР да ленинча миллий сиёсатнинг ғалабаси туфайли ўзбек халқи мамлакатимиздаги бошқа халқлар қаторида тарихан қисқа даврда оламшумул ютуқларга эришди. Совет Ўзбекистони миллий масаланинг тўғри ҳал қилинишининг намунасидир. Республикамиз пойтахти Тошкент шаҳрида мамлакатимизда ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси темасига бағишланган Бутуниттифоқ олий ўқув юртлариаро илмий конференциянинг ўтказилиши ҳам бечиз эмас.

Мамлакатимиздаги кўп сонли олий ўқув юртлари халқ хўжалигимизнинг барча соҳаларига малакали мутахассислар тайёрлаб бериш билан бирга, илм-фанни яна ҳам ривожлантиришда ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Ҳақиқатда кейинги йиллар фаннинг, айниқса ижтимоий фанларнинг ривожланишида жуда ҳам самарали бўлди. Партиямизнинг XX ва XXII съезд қарорлари, шахсга сиғиниш оқибатларининг битирилиши ижтимоий фан ходимларини яна ҳам руҳлантириб юборди ва фаннинг ривожланиши учун кенг имкониятлар яратди. Натижада ҳар бир институт, ҳар бир кафедра мисолида илмий ишлар соҳасида самарали ишлар олиб борилаётганлигини кўриш мумкин. Масалан, Тошкент Давлат университетининг бошқа кафедралари каби КПСС тарихи кафедраси ҳам ўқитиш ва тарбия ишлари билан бир қаторда илмий ишларни ҳам олиб бормоқда. Илмий ишлар плани замонамиз талабига мувофиқ қайта кўриб чиқилди. Кафедра аъзолари докторлик ва кандидатлик диссертациялари устида ишламоқдалар, бир қатор брошюра, илмий мақолалар нашр этдилар, методик кўрсатмалар устида ишламоқдалар, кейинги йилларда иккита илмий тўплам тайёрлаб нашр этдилар. Кафедра қошидаги консультация пункти йўли билан бошқа институт кафедраларининг педагогларига илмий ёрдам бермоқдалар. 1961 йилда 5 та диссертация тайёрланиб, муваффақиятли ёқланди. Кафедра аъзолари илмий масалалар бўйича бўлаётган республикамиздаги ва Иттифоқимизнинг бошқа шаҳарларидаги конференцияларга бевосита қатнашмоқдалар.

Илмий ишларнинг ривожланишида СССР Олий ва Ўрта таълим министрлиги ташаббуси билан ўтказилаётган олий ўқув юртлараро илмий конференциялар катта ёрдам ролини ўйнаётир. Бу конференциялар илмий ишларнинг ривожланиб боришидан далолат бериш билан бирга, педагогларга ўртага қўйилган масалалар бўйича фикрлашиб олишга, галдаги вазифаларни маслаҳатлашиб олишга имкон бермоқда. Тошкент шаҳрида ўтказиладиган илмий конференция ҳам ижтимоий фан соҳасидаги катта проблемалардан ҳисобланган СССР да ленинча миллий сиёсатнинг ғалабаси темасига бағишланган бўлиб, шу масалада қилинган илмий ишларни якунлашга, бир қатор масалалар юзасидан фикрлашиб олишга ва бу муҳим тема юзасидан илмий ишларни яна ҳам ривожлантириб юборишга ёрдам беради. Шу тема юзасидан илмий иш олиб бораётган мамлакатимизнинг кўпчилик институтларидаги ҳамкасабаларимиздан 100 дан ортиқ ўртоқлар келдилар. Булар кўп миллатли мамлакатимиз халқларининг вакилларидир. Қардош халқлар вакилларининг тўпланиб илмий масалаларни муҳокама қилишининг ўзи ҳам ленинча миллий сиёсат ғалабасининг бир далилидир.

СССРда ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси деб аталган тема юзасидан илмий иш олиб боришни ТашГУ КПСС кафедраси аъзолари ўзларининг шарафли бурчи деб биладилар. Кафедра доценти В. П. Харин томонидан «Ўзбекистонда Октябрь социалистик революцияси» темаси бўйича яқинда ёқланган докторлик диссертациясида ва ёқлаш арафасида турган доцент В. Я. Непомниннинг «Ўзбекистонда социализм қурилишининг тарихий тажрибаси» темаси юзасидан докторлик диссертациясида, шу каби кафедра аъзоларининг бошқа илмий асарларида ленинча миллий сиёсатнинг амалга ошиши, унинг самараларини илмий жиҳатдан ўрганишга алоҳида аҳамият берилмоқда. Кафедра аъзолари бу улуғвор тема юзасидан бир неча илмий докладлар қилдилар, тайёрланган диссертацияларни ва нашр этилган илмий асарларни муҳокама қилишга қатнашмоқдалар. Кафедра мажлисида М. Г. Ваҳобовнинг «Ўзбек социалистик миллати» номли йирик илмий асари авторнинг иштироки билан кенг муҳокама қилинди. Бу асар партиямизнинг ленинча миллий сиёсатини ёритишда қилинган салмоқли илмий иш дир. Кафедра аъзоларидан Ш. Оразимбетов, А. И. Хон, Ж. Қалимбетов, Н. С. Петров, Д. Ахроров, Е. А. Дворкина, Д. Пак, Х. Ҳамдамов, Ф. Гареева, М. И. Пескова ва бошқалар ўқитиш ва тарбия ишлари билан бир қаторда самарали илмий ишлар олиб бормоқдалар. Коллектив бўлиб маълум бир масалани кенг ёритиш, диссертацияларни тайёрлашда қўшни институт илмий кучларини ҳам жалб қилиш каби фойдали тажрибалар қўлланила бошланди.

Тошкентда ўказиладиган илмий конференция, аминмизки, ҳали илмий ишларимизда содир бўлган камчиликларимизни тезда битиришга ёрдам беради, самарали илмий ишлар қилишга руҳлантиради.

И. ИБРОҲИМОВ.

Тарих фанлари кандидати, доцент. ТашГУ КПСС тарихи кафедрасининг мудири.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ҲАЁТИДА КАТТА ВОҚЕА

Эртага Тошкентда Навоий номидаги опера ва балет театрида «СССРда ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси» деган темага бағишланган олий ўқув юртларнаро Бутуниттифоқ илмий конференцияси очилади.

Конференция ишларида қатнашиш учун Москва ва Ленинграддан ҳамда Иттифоқимиздаги бошқа кўпгина шаҳарлардан, шунингдек Ўрта Осиё республикаларидаги олий ўқув юртларидан вакиллар келишган.

Уч кун давом этадиган бу конференцияда кўриладиган ҳамда атрофлича кенг муҳокама қилинадиган масалалар ўзининг муҳимлиги ва актуаллиги билан алоҳида диққатга сазовордир.

Тожик давлат университетининг вакили С. А. Ражабовнинг «Совет Шарқининг республикалари — капиталистик тараққиёт босқичини четлаб ўтиб, феодализмдан социализмга ўтишнинг намунасидир», Киев давлат университетининг вакили А. А. Бородиннинг «Совет Украинасининг СССР составида равнақ топиши— ленинча миллий сиёсатнинг тантанасидир», Минск давлат университетининг вакили А. Д. Молочконинг «Белоруссия ССРда ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси» деган темадаги докладлари, шунингдек Арманистон, Қозоғистон, Литва, Туркманистон ва бошқа жойлардан келган олимларнинг нутқлари конференциянинг ялпи мажлисида тингланади.

Шундан сўнг тарих, экономика, философия ва ҳуқуқ секциялари иш бошлайди. Секция мажлисларида ҳам мамлакатимизда ленинча миллий сиёсатнинг буюк ғалабасига бағишланган жуда кўп масалалар қараб чиқилади.

Олий ўқув юртларнаро Бутуниттифоқ илмий конференцияси ижтимоий фанларни янада ривожлантиришда муҳим роль ўйнайди.

КЎПМИЛЛАТЛИ СОВЕТ ХАЛҚЛАРИ ОИЛАСИДА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинча доно миллий сиёсатга оғишмай амал қилиб, СССРдаги барча халқларни ягона дўстона, қардошлик оиласига бирлаштирди. В. И. Ленин раҳбарлиги остида дунёда биринчи кўпмиллатли Совет социалистик давлати — Совет Иттифоқи тузилди. «Миллий масаланинг ҳал қилиниши, — дейилади КПСС Программасида, — социализмнинг буюк ютуғидир». Октябрь социалистик революцияси миллатларнинг сиёсий тенглигини таъминлабгина қолмасдан, уларнинг эски тузумдан мерос қолган иқтисодий ва маданий тенгсизлигини ҳам тугатишга шароит туғдирди.

Ҳозир эса барча миллатлар совет халқлари оиласида ҳар тарафлама — ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий, ҳам маданий жиҳатдан тенгдир ва уларнинг ривожланиши ҳам ўзаро ҳамкорлик асосида бир текисдадир. Партия XXII съезди қарорларида ва коммунизм қуриш Программасида мамлакатимизда яшайдиган юздан ортиқ миллат ва халқларнинг янада ривожланиши кўзда тутилган.

Улуғ Октябрь революцияси эксплуатация ва миллий зулм кишанларини абадий парчалаб ташлади, ҳар бир миллатга ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини берди.

Партия,— дейди ўртоқ Н. С. Хрушчев, — инсониятни асрлардан бери ташвишга солиб келган, капитализм дунёсида ҳозир ҳам кескинлигича қолиб келаётган энг мураккаб проблемани — миллатлар ўртасидаги ўзаро муносабатлар проблемасини ҳал қилди. Чор Россиясини «халқлар турмаси» деб атардилар. Совет Иттифоқини халқларнинг қардошлик оиласи деб, миллатлар дўст ва равнақ топган мамлакат деб атамоқдалар.

Коммунистик партия раҳбарлиги остида ва улуғ рус халқининг бевосита ёрдами билан илгари қолоқ бўлган халқлар капиталистик тараққиёт йўлини босиб ўтмай туриб, социализм ва коммунизм йўлига кирдилар. Бунга Ўрта Осиё республикалари, шу жумладан Ўзбекистон ССР яққол мисол бўла олади.

Коммунистик партия раҳбарлиги остида, рус ишчилар синфининг бевосита иштироки натижасида илгари чор Россиясининг қолоқ ўлкаларидан бири бўлган Туркистонда Октябрь революцияси ғалаба қозониб, Совет ҳокимияти ўрнатилди. Туркистонда яшовчи барча халқлар бахтли ҳаёт, озодлик нуридан баҳраманд бўлдилар. Октябрь революцияси натижасида Ўрта Осиё халқлари тарихда биринчи марта ҳақиқий халқ ҳокимиятига эга бўлдилар. Коммунистик партия В. И. Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, Ўрта Осиё халқларининг Совет давлатчилигини вужудга келтириш ва ривожлантириш ишини олиб борди.

Ҳозирги Ўрта Осиё республикалари территориясида 1924 йилгача 3 давлат тузилмаси — Туркистон АССР, Бухоро ва Хоразм республикалари мавжуд эди. Ҳар бир республика кўпмиллатли бўлиб, уларда ўзбек, тожик, туркман, қозоқ, қирғиз, қорақалпоқ ва бошқа халқлар яшар эдилар.

Шу даврда бу уч давлат тузилмаларининг бўлиши тарихан тўғри ва мақсадга мувофиқ эди. Аммо ҳар бир давлат тузилмаси маълум бир миллий давлат бўлмай, ўз составн билан кўпмиллатли эди. В. И. Ленин Ўрта Осиё халқлари миллий давлатчилигини барпо этиш зарурлигини кўрсатиб, бу ишга бевосита ўзи раҳбарлик қилди.

1924 йилда Ўрта Осиёда миллий давлат чегараланиши ўтказилди. Бунинг натижасида Ўзбекистон ССР, Туркманистон ССР, Тожикистон АССР ва бошқа давлат тузилмалари вужудга келди. Бу эса Ўрта Осиё халқларининг социалистик давлатчилигини ривожлантиришда янги, муҳим давр бўлди. Ўрта Осиёда миллий давлат чегараланишини ўтказиш ўз-ўзидан бўлмади, албатта. Бу иш Коммунистик партия раҳбарлиги остида, катта тайёргарлик натижасида бўлди.

Ўрта Осиё республикалари, шу жумладан Ўзбекистон ССРнинг ташкил топишида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг тузилганлиги (1922 йил) ҳал қилувчи роль ўйнади. Октябрь революциясининг биринчи кунлариданоқ В. И. Ленин, Коммунистик партия озод халқлар ўртасида ўзаро дўстлик ўрнатиш, ўзаро ҳамкорлик, қардошлик ўрнатишга қаратилган муҳим тадбирларни белгиладилар.

В. И. Ленин ўзининг бир қатор асарларида, айниқса Октябрь революцияси арафаси ва ундан кейинги даврда ёзган асарларида кўпмиллатли социалистик давлатнинг тузилиш принципларини белгилаб берди, янги совет федерацияси ҳақида таълимот яратди. Лениннинг СССР нинг ташкил этилишидаги ролини алоҳида кўрсатиб ўтмоқ лозим. Афсуски, шахсга сиғиниш даврида СССРни ташкил этишда В. И. Лениннинг роли камситилган эди.

Ленин ўзининг оғир бетоблигига қарамай, СССРни ташкил этиш ишига бевосита раҳбарлик қилди. У «Миллатлар тўғрисида ёки «автономлаштириш» тўғрисидаги масалага доир» деб аталган ҳамда ўз мазмуни ва аҳамияти билан марксизмнинг буюк асарларидан бири ҳисобланган мақоласида СССРнинг ташкил этилиши ҳақидаги масалани ҳар томонлама чуқур ҳал қилиб берди. Худди шу асарда Ленин ҳар бир республика тенг ҳуқуққа эга бўлиши, ўз хоҳиши билан СССР составига кириши сингари муҳим принципларни белгилаб берди. В. И. Ленин миллий сиёсат масалаларини ҳал қилишда шошма-шошарликка йўл қўймасликка чақирар эди, бу соҳада маъмуриятчиликка йўл қўйган кишиларга нисбатан кескин кураш олиб борди.

В. И. Ленин айниқса Сталиннинг бу ишдаги катта хатоларини қаттиқ танқид қилган эди. Чунки Сталин кўтариб чиққан «автономлаштириш» проектида тенг ҳуқуқли совет республикаларининг бирлашуви эмас, балки уларнинг автоном республикалар сифатида РСФСРга кириши назарда тутилган эди. Коммунистик партия Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, СССРни ташкил этишда ихтиёрийлик ва тенглик принципини қўллади. Натижада 1922 йил декабрь ойида СССР ташкил топди. СССРнинг ташкил топиши эса КПСС миллий сиёсатининг катта, оламшумул ғалабаси бўлди.

1922 йили СССР ташкил этилганида унинг составида атиги тўртта республика бўлган. СССРнинг ташкил этилиши Ўрта Осиё халқларининг давлатчилигини ривожлантиришда катта роль ўйнади. Ўзбекистон ва Туркманистон республикалари 1925 йилда СССР составига ўз ихтиёрлари билан кирдилар. 1929 йилда иттифоқчи республикага айланган Тожикистон ҳам СССР составига кирди.

Ҳозирги вақтда СССР составида 15 иттифоқчи республика, 20 автоном республика ва бир неча автоном область ҳамда миллий округлар бор. СССРда юздан ортиқ миллат ва халқлар яшайди. СССР — кўпмиллатли халқларнинг аҳил оиласидир. Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатни амалга ошириш натижасида тарихан қисқа муддат ичида СССРда яшовчи барча халқларнинг ҳар томонлама ривожланишини ва амалий тенглигини таъмин этди. «СССРда, — дейди ўртоқ Н. С. Хрушчев, — умумий характерли белгиларга эга бўлган турли миллат кишиларининг янги тарихий бирлиги — совет халқи таркиб топди. Улар умумий социалистик Ватанга — СССРга, умумий иқтисодий базага — социалистик хўжаликка, умумий социал-синфий структурага, умумий дунёқарашга — марксизм-ленинизмга, умумий мақсадга — коммунизм қуриш мақсадига эга, уларнинг маънавий қиёфаси, психологиясида кўпгина умумий белгилар бор».

Совет ҳокимияти йилларида ҳар бир республика оламшумул аҳамиятга эга бўлган ютуқларга эришди. Ўтмишда қолоқ ўлка бўлган Ўзбекистон совет халқлари оиласида гуллаб-яшнади. Эндиликда Ўзбекистон қудратли индустрияга эга бўлган, илғор техника билан таъминланган, юксак маданиятли республика бўлиб қолди.

Ўзбекистонда 30 олий ўқув юрти, бир неча ўнлаб ўрта махсус ўқув юртлари бор. Ўзбекистон ССР олий ўқув юртлари бўйича, ҳар бир соҳадаги мутахассисларнинг сони бўйича фақатгина шарқ мамлакатларини эмас, балки ғарбдаги кўпгина тараққий этган капиталистик мамлакатларни ҳам орқада қолдирди. Масалан, Ўзбекистонда ҳар 10 минг кишига 80 дан ортиқ олий маълумотли киши тўғри келади. Бу эса Франциядагига қараганда икки марта кўпдир.

Ўзбекистон ССРнинг ташқи давлатлар билан маданий ва иқтисодий алоқалари ҳам тобора кенгайиб бормоқда. Ҳозир республикамиз 50 дан ортиқ мамлакатга товар чиқармоқда ва СССРда бу соҳада иккинчи ўринни эгаллаб турибди.

Ҳар бир республиканинг СССР халқлари оиласида тенглиги давлатчилик масаласида ифода этилган. Ҳар бир иттифоқчи республика суверен давлат бўлиб, ўз давлат ҳокимиятининг олий органи ҳамда бошқарув органларига эга. Республикаларнинг ўз конституциялари бор.

Иттифоқчи республикаларнинг тенг ҳуқуқлилиги СССР давлат органларининг ташкил этилишида ҳам ўз ифодасини топган. Иттифоқчи республикалар СССР Олий Совети Президиумида, СССР Министрлар Советида, СССР Олий судида ўз вакилларига эгадирлар.

Коммунистик партия сўнгги йилларда иттифоқчи республикаларнинг ҳуқуқларини янада кенгайтиришга қаратилган муҳим тадбирларни белгилади. КПСС янги Программаси бу тадбирларни муваффақият билан амалга оширишни назарда тутади.

СССР — халқлар дўстлигининг ёрқин намунасидир. Ҳар бир иттифоқчи ёки автоном республикада яшовчи кўпчилик халқ асосан шу ўлканинг ерли миллати ҳисобланади. Лекин шу билан бирга, тараққиётнинг ҳозирги босқичида ҳар бир миллий республика ўз навбатида кўпмиллатли республикага айланиб бормоқда. Ўзбекистон ССРда ўзбеклар билан бир қаторда рус, тожик, туркман, қозоқ, қирғиз, татар ва бошқа миллат вакиллари яшамоқдалар. Улар бир-бирлари билан дўстлашиб, иноқлашиб, мамлакатимизда коммунистик жамият қуришда фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Коммунистик партия раҳбарлиги остида СССРдаги барча халқлар коммунизм томон комил ишонч билан олға бормоқдалар. СССР халқларининг дўстлиги бизнинг энг катта ютуғимиздир. Биз бу дўстликни ҳамиша кўз қорачиғидай асраймиз.

А. АЪЗАМХЎЖАЕВ,

юридик фанлар кандидати, доцент.

БАЛЛИ, БЎТАМ!

ЛАВҲА

Оппоқ соқоли кўксини тўлдирган мўйсафид тепасига «Вокзал навбатчиси» деб ёзиб қўйилган каттакон зангори эшикка яқинлашди. Эшик тутқичига қўл чўзди-ю, шу қўйича туриб қолди, ичкарига қулоқ солди. Электр чироғи нур сочиб турган ёп-ёруғ хонада тез-тез телефон жиринглаб турар, кимдир жавоб қиларди. Чолнинг назарида телефонда жавоб қилаётган киши овози йўғон ва негадир жаҳлдор бўлиб туюларди.

Бирдан эшик очилди. Чол чўчиб, ичкарига қаради, хонадан чиқиб келган қотма йигитча, афтидан иши шошилинч бўлса керак, унга эътибор ҳам бермай, қаёққадир тез-тез юриб кетди. Тахта тўсиқ орқасидаги стол ёнида тўлагина йигит фуражкасини бостириб кийиб олган ҳолда ўтирарди. У, столдан бош кўтариб чолни кўриб қолди-да, дарҳол очиқ чеҳра билан мурожаат қилди:

— Келинг, отахон!

Чол ичкари кирди. Йигит ўрнидан туриб, эҳтиром билан салом берди, ўтиришга таклиф қилди. Чол унинг овозида боя ўзига туюлганидек жаҳлдорликни эмас, аксинча илиқ, меҳрибон оҳангни ҳис қилди. Стулга ўтириб, кексаларга хос қизиқиш билан хонани кўздан кечирди.

— Шу ернинг каттаси сизмисиз?—сўради чол сукунатдан сўнг.

— Ҳа, мен вокзал навбатчисиман, — жавоб берди йигит туркманчалаб гапиргани учун ҳар бир сўзини мумкин қадар тушунарли қилиб айтишга уриниб. У, мўйсафид ўзбек тилига унча яхши тушунмаса керак деб ўйлаганди. Аммо чолнинг сўнгги сўзларини эшитиб, бу фикридан қайтди.

— Мен Самарқандда тураман, — сўз бошлади чол бир оз ҳаяжонланиб, — кичик ўғлим Тошкентда яшарди. Кейинги вақтда сираям хат ёзмай қўйди. Отаизор, ўғлим оғриб қолди чоғи, деб йўлга чиқдим-у, Тошкентга келдим. Билмаган жой, кўчаси кўп экан, анча изладим. Адреси бўйича излаб борсам, яқиндагина бошқа шаҳарга ишга жўнаб кетибди. Қаёққа кетганини қўшнилар айтиша олмади. Кексалик қурсин, бўтам, қайтишимда ўғлим кузатиб қўяр деб, етарлик йўлкира олмаган эканман... — Чолнинг товуши бир оз титради. У негадир кўзларини сағал қисиб, эшикка қараб олди-да, ҳикоясини тугалламагандек қўшиб қўйди, — эшигингизга икки марта келиб, қайтиб кетдим. Сизни ҳам безовта қилдим...

Навбатчи чолнинг нуроний юзига, маъноли кўзларига тикилганича бир зум ўйлаб, ўрнидан аста турди.

— Хотиржам бўлинг, отахон! Ҳаммасини тўғрилаймиз, — деди.

Чол бундай жавобни кутмаган бўлса керак, унга ялт этиб қаради. Унинг кўзларида олам-олам қувонч, миннатдорчилик акс этиб турарди. Навбатчи бир зум ташқарига чиқиб келди ва яна чолнинг қаршисига ўтирди. Боя ҳаяжонланиб, ўзини якка-ёлғиз ҳис қилиб ўтирган чол энди навбатчини ўзининг энг яқин кишисидек ҳисоблаб, у билан суҳбатлаша кетди. 108 ёшли Агаули Мамедов ўзининг анча невара-чевaралари борлиги, ўғил-қизлари турли касб эгалари бўлиб олганини фахр билан гапирди. Ҳатто бир марта унинг ҳақида газетага ҳам ёзишибди...

Мажид чолнинг анча уриниб қолганини сезиб, уни дам олиш хонасига олиб кирди. Ўз хонасига қайтиб, стулга ўтирганича ўйга чўмди. Чолнинг сўзлари қулоғи остида ҳамон жаранглар, нуроний юзи унинг кўз олдидан нари кетмасди. Мўйсафид қаттиқ ҳаяжонланганн аниқ эди. Ҳақиқатан ҳам киши ўз шаҳридан узоқлашган сари унга шунчалик кўпроқ боғланиб қолади. Айтишларича, киши ўз она ери, дўст-биродарларига кўзга кўринмас кўнгил иплари билан маҳкам боғланган бўлармиш. Аввалига киши буни сезмаса ҳам у ўз шаҳридан узоқлашган сайин бу иплар таранг тортилиб, тордек жаранглар ва юракнинг энг чуқур жойида нозик титроқ уйғотармиш...

Мажид 1940 йили фин урушида иштирок этганида буни аниқ ҳис қилганди. У она шаҳри — Тошкентни соғинар, Тошкент учун мамлакатнинг энг чеккасида жанг қиларди. 1941 йили даҳшатли жанглардан бирида у оёғидан қаттиқ яраланди, мамлакат ичкарисига жўнатилди. Мажид қўл қовуштириб ўтиришни хоҳламасди. Тошкент вокзалида ишлай бошлади. Бу ердагилар ёш бўлишига қарамай уни ҳурмат қилишарди. Мажид ўзининг ташаббускорлиги билан ҳамманинг олқишига сазовор бўлди. Аввалги Мажид, кейинчалик Мажид Абдусатторович бўлди. Оддий вокзал ходимлигидан навбатчиликка ўтди. Мана, энди унинг раҳбарлигидаги бригада келажак разведкачилари номини олиш учун курашмоқда. Бу курашда диктор Тоня Ҳасанованинг ҳам, Мажиднинг шогирди — навбатчи Шомаҳсуд Акрамовнинг ҳам, Иброҳим Қосимов, Татьяна Косигиналарнинг ҳам ҳиссалари бор.

Қўнғироқ қаттиқ жаранглаб, Мажиднинг хаёли бўлинди. Трубкадан диктор Галина Гарбиенконинг таниш овози эшитилди.

— Пулни йиғиб бўлдик. Қайси поездга билет олайлик?

— Етмиш саккизинчига, — деди навбатчи бир зум ўйлаб тургач.

Мажид трубкани қўйиб, перронга чиқди. Тонг отиб келарди. Қуёшнинг илк нурлари муҳташам вокзал биносининг пештоқларига тушиб, унинг оқ, кўк ва яшил безакларини жилолантириб юборди. Перрон одатдагидек жонланиб кетди.

Орадан бироз ўтгач, 78- Тошкент — Красноводск поезди перронга яқинлашди. Навбатчи Мажид Абдусатторов билан вокзал бошлиғининг ўринбосари Каримжон Абдуваҳобов Агаули Мамедовни вагонгача кузатиб қўйишди.

— Балли, бўтам, — деди яна мўйсафид Мажиднинг қўлидан билетни олар экан, — болаларингизнинг мақсудига етинг!

— Менга эмас, — деди Мажид мийиғида кулиб ва вагонларга шоша-пиша чиқаётган пассажирларга имо қилиб, — буларга ташаккур билдиринг, Сизга йўлкира учун пулни пассажирлар тўплаб беришди!

— Элга қўшилган оройиш топади, — салмоқлаб сўз қотди чол Мажиднинг ёрдамида вагон тамбурига кўтарилар экан...

Бир зумдан сўнг поезд пўлат излар узра илгарилаб кетди. Мажид перронда турар экан, хиёл қисилган кўзларида қувонч учқунлари порлади, отанинг сўзлари қулоқлари остида яна бир бор жаранглаб кетди:

— Элга қўшилган оройиш топади.

Ў. ҲОШИМОВ.

«Ташсельмаш» заводи 22-цехининг мастери Николай Степанович Цибулин ўзининг бой тажрибасини ёшларга кунт билан бажонидил ўргатади. Айниқса корхонага янгигина ишга келган ёшлар унинг қимматли маслаҳатларини кўп оладилар, иш жараёнида учрайдиган айрим нуқсонларни Николай Степанович ёрдамида бартараф қилишади. Суратда: ўртоқ Н. С. Цибулин (ўнгда) янгивуч слесарь Хайитмат Мусамедовга консультация бермоқда.

А. Абалян фотолари.

ЭРТАГА РАДИО КУНИ

КОММУНИЗМ ҒОЯЛАРИНИНГ ЖАРЧИСИ

☆ ☆ ☆

ҲАЁТ ТАҚОЗАСИ

Кўҳна тарих саҳифалари ажойиб саналарга бой. 1895 йилнинг 7 майи ҳам инсоният йилномасига абадий ўчмас қилиб ёзиб қўйилган саналардан бири бўлиб қолди. Ҳа, бундан 67 йил муқаддам жаҳон фани ва техникаси оламида буюк воқеа юз берган эди. Улуғ рус олими А. С. Попов ясаган биринчи радиоприёмник муваффақиятли равишда намойиш қилинганди. Шунинг учун ҳам ҳар йили бу кун Радио куни сифатида байрам қилинади.

Радиотехника жуда кўп мустақил фанлар билан боғлиқ ҳолда юксалаяпти. Радионинг тараққий этиши ва фан-техниканинг кўпгина соҳаларига кириб бориши радиоастрономия, радиоспектроскопия, атом радиоэлектроникаси, кибернетика техникаси каби янги соҳаларнинг вужудга келиши ва юксалиши учун катта истиқболлар очиб берди. Радиотехника эндиликда радиолокация, радионавигация, телемеханика, телевидение, телеастрономия, радиофизика сингари соҳаларга ҳам эга.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда ҳам радионинг хизмати жуда катта. Улуғ доҳимиз В. И. Ленин таъбири билан айтганда, радио коммунизмнинг ғолиб ғояларини бутун дунё меҳнаткашларига элтувчи оммавий пропаганда воситасидир. Шу туфайли радио кундалик ҳаётимизга жуда-жуда сингиб кетди.

Улуғ Октябрь революциясининг дастлабки кунлариданоқ партия ва ҳукуматимиз ватан радиоси истиқболига жиддий эътибор берабошладилар. Граждайлар уруши даврида улуғ Ленин Нижний Новгородда биринчи радиолаборатория ташкил этиш ва «қоғозсиз ва масофасиз газета»ни вужудга келтириш тўғрисидаги машҳур декретларни имзолади.

Мамлакатимизда радио техникаси ва фани йил сайин равнақ топмоқда. Республика шаҳар ва қишлоқларини радиолаштириш соҳасида анчагина ишлар қилинди. 1940 йили Ўзбекистонда 54 минг 622 та радиоточкасига эга бўлган 255 радиоузел бор эди. Шулардан 20 минг 359 та радиоточка қишлоқда ишлаб турарди. 1962 йилнинг биринчи январига келиб эса радиоузеллар сони 1100 тага етди.

Пойтахт областининг шаҳар ва қишлоқлари ҳам тобора кўпроқ радиолашиб бормоқда. 1940 йили областда бор-йўғи 45 та радиоузель ишлаб турган бўлса, етти йилликнинг тўртинчи йилига келиб улар сони 200 тага етай деб қолди. Бу даврда кўплаб хонадонлар радиоточкалар билан таъминланди.

Партия ва ҳукуматимиз алоқа ходимлари олдига қишлоқларни тўла радиолаштириш вазифасини қўйдилар. Бу муҳим ишни амалга ошириш йўлида республикамиз алоқачилари ҳам жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилишаяпти. Улар қишлоқларни 1964 йилгача радиоточкалари билан тўла таъминлаш мажбуриятини олишган.

Бу шарафли вазифани амалга ошириш учун республикамиз бўйича радиотрансляцион точкалар сонини 1200 мингтага етказиш лозим. Шунингдек, аҳоли томонидан фойдаланилаётган радиоприёмниклар сони камида 800 мингта бўлиши зарур. Шундай қилинган тақдирда қишлоқларда яшаётган ҳар 100 кишига ўрта ҳисобда 20 тадан радиоточка тўғри келади.

Ҳозир республикамизда икки программада ишлаётган 5 мингдан ортиқ радиоточка мавжуд. Радиоалоқанинг бу тури эндиликда кенг тарқалмоқда. Чирчиқ, Бухоро, Андижон, Самарқанд каби шаҳарларда икки программали радиоточкалардан фойдаланишга ўтилабошланди.

Телевидение ҳам турмушимизга йил сайин кўпроқ кириб бораётир. Ҳозир она-Ватанимизнинг ҳамма йирик шаҳарларида телевизион марказлар бор. Биргина республикамизнинг ўзида мустақил программада эшиттиришлар олиб бораётган иккита телевизион марказ ишлаб турибди. Иккинчи марказ ҳисобланган Урганч телевизион марказ шу йилнинг бошида фойдаланишга топширилди.

Бундан ташқари бир неча ретрансляция пунктларига ҳам эгамиз. Шулардан учтаси областимиз территориясида жойлашган. Андижон ретранслятори эшиттиришларни икки каналда олиб кўрсатаяпти. Шундай қилиб, телемарказлар ва ретрансляция пунктлари орқали берилаётган телевизион эшиттиришларни республикамиз аҳолисининг ярмидан кўпроғи томоша қилаяпти.

Тошкент телевизион марказининг истиқболи янада порлоқ. Мазкур марказни икки программада ишлашга мослаш бўйича олиб борилган монтаж ишлари тугалланди. Узоғи билан шу йилнинг 15 июнидан бошлаб Тошкент телевизион маркази иккинчи программа орқали эшиттиришлар бера бошлайди. Натижада телетамошабинлар эшиттиришларни бир вақтнинг ўзида икки тилда — ўзбек ва рус тилларида томоша қиладилар. Бунинг учун аввало телевизорларга қўшимча мослама ўрнатилиши лозим. Шу сабабли телевизори бор кишилар телеательеларга мурожаат қилиб, телевизорларига ана шундай махсус қўшимча мослама ўрнаттириб олишлари керак.

Ҳозирги пайтда рангли телевидениега қизиқиш жуда катта Шу важдан олим ва инженерлар рангли телевидениега оид муҳим проблемаларни ҳал қилаяптилар. Бу эса телевидениенинг рангли системасига ўтиш имконини бераётир. Эндиликда Тошкент телевизион маркази шу йилнинг охирига бориб рангли телевидениега ўтиши эҳтимоли бор. Шунинг учун ҳам Тошкент телевизион марказида рангли телевидениенинг техник жиҳозларини монтаж қилиш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилаётир.

Жонажон партиямиз XXII съезди алоқа ходимлари олдига радиони ишлаб чиқариш ва халқ хўжалигида қўллашни янада кенгайтиришдек муҳим вазифаларни қўйди. уларни радиотехника фани ютуқларини кўпроқ амалда тадбиқ этишга даъват этди. Бу вазифаларни амалга оширишга республикамиз алоқачилари ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишлари турган гап.

Ю. МУҲАМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Алоқа министрининг ўринбосари.

Ўзбекистон радиоси хори қўшиқ ижро этмоқда

☆ ☆

ЁШЛАР ХОРИ

Ҳа, гап Ўзбекистон радио хори ҳақида бораяпти. Балки, бу хор концерт репертуаридаги ёқимли халқ қўшиқлари, шўх ва ҳазил ашулалар эътиборингизни жалб этгандир. Дарҳақиқат, жозибадор қўшиқлар айтиб дилларни хушнуд қилаётган ёш санъаткорлар коллективи бу!

Радио тўлқинлари қанотида парвоз қилаётган хилма-хил куй ва музикалар қатори ана шу хор коллективи ижро этган қўшиқлар ҳам кунда-кунора эшиттирилиб туради. Уларнинг ижроси, гоҳ мовий денгизнинг зумрад сатҳида мавж урган тўлқинлар каби аллаловчи оҳанг бўлиб янграйди. Гоҳида лирик оҳанг солист овозига жўр бўлиб, кишига беқиёс манзара завқини бахш этади. Баъзан тезоб ва қайноқ дарё тўлқинларига ўхшаб мардонаворлик касб этади.

Хор қўшиқларидаги бу хил майинлик ёхуд шўхчанликка сайқал беришда, унинг жозибадорлигини оширишда санъаткорлар коллективидаги ҳар бир ижрочининг ўз ўрни, ўз улуши бор.

Ижрочилар овозини бир-бирига уйғунлаштиришда хорнинг бадиий раҳбари айниқса кўп меҳнат сарфлайди. Ботир Умиджонов ҳам бадиий раҳбар, ҳам дирижёр сифатида бутун қобилиятини ана шу ёш ижрочилар истиқболи учун сарфлаб келаётир.

— Коллективимиз ҳали ёш, иш бошлаганимизга энди бир йилдан сал ошди, — дейди ўртоқ Умиджонов.

Бу — ҳақ гап. Хор санъати чаманига дадил кириб келаётган Жамила Қутлиева, Эсон Лутфуллаев, Одил Боқиев, Раҳматулла Иноятов ва Вахоб Эргашев каби хушовоз қўшиқчилар ижодий лаборатория синовидан ўтган ёш ижрочилардир.

Ўзбекистон радиоси санъаткорлар коллективининг кенжатойи ҳисобланган мазкур ёшлар хори радио кунини янги концерт программаси билан қарши олди. Эртага — радио куни байрамида бу янги қўшиқлар ҳам баралла янграйди.

Ж. ҚОРАБОЕВ.

Радио—халқ хизматида

Шу йилнинг биринчи февралидан бошлаб Тошкент область меҳнаткашлари учун радио эшиттириш бўлими ташкил қилинди. Бу— совет давлати, Коммунистик партиямизнинг радио эшиттириш масаласига жуда катта эътибор бераётганликларининг ёрқин далилидир.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети радио эшиттириш ва телевидение комитетининг аҳил коллективи билан бир қаторда, Тошкент область радио эшиттириш бош редакциясининг ижодий коллективи ҳам КПСС XXII съезди материалларини, партиямизнинг янги Программасини ва марксизм-ленинизм ғояларини кенг пропаганда қилиш, коммунизм қурувчиларининг меҳнат фаолиятларини кенгроқ акс эттириш учун зарур чораларни кўрмоқда.

Бош редакция «Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун», «Март Пленуми қарорлари амалда», «Камида йигирма беш центнер учун», «Шаҳар—қишлоқ учун», «Бизнинг янги машъалларимиз» каби бир қатор циклли эшиттиришлар ташкил қилди.

Кундалик эшиттиришларимизда Турсуной Охунова, Тошмамат Алижонов, Любовь Ли, Жавод Кўчиев каби бир неча машъалларимиз ўзларининг бой иш тажрибалари ҳақида сўзлаб бердилар.

2-«Оҳангарон» совхозининг сут соғувчилари — янги машъалларимиз уч дугона Эргашевалар техника ёрдами билан 100—130 бошдан сигирни соғиб, илгаригидан бир ярим-икки ҳисса кўп сут олаётганликлари ҳақида радио орқали ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар. Оржоникидзе районидаги «XXI партсъезд» совхозининг маккажўхоричилик бригадасининг бошлиғи Қамбаров ҳар гектар ердан қандай қилиб 65 центнердан дон, 1600 центнердан кўкпоя етиштириш учун қандай кураш олиб бораётгани ҳақида областимиз маккажўхорикорларига сўзлаб берди.

Жойлардаги мухбирлар пунктлари, штатсиз мухбирларимиз саноат ва қишлоқ хўжалигидаги янгиликлардан бош редакцияни хабардор қилиб турадилар. Натижада радио эшитувчилар Бекобод металлурглари ва цементчиларининг ғалабалари, Мирзачўл қаҳрамонларининг муваффақиятлари, Оҳангарон ва Олмалиқ кончилари, Чирчиқ химикларининг меҳнат фаолиятлари, Бўстонлиқ соҳибкорларининг ажойиб ишларидан хабардор қилиб борилаётир.

Лекин шуни айтиш керакки, областимизнинг ҳамма район ва шаҳарларида ҳам радио эшиттиришлари бирдек яхши олиб борилаётир, деб бўлмайди. Бекобод, Комсомол, Бўка, Пискент, Оҳангарон районларида, Бекобод, Гулистон, Янгийўл шаҳарлари радиоузеллари бошлиқларининг ўз вазифаларига масъулиятсизлик билан қараётганликлари туфайли область меҳнаткашлари учун бериладиган радио эшиттириш ўз вақтида олиб берилмаётир. Кўпчилик колхоз-совхоз радиоузелларидан ҳам етарли фойдаланилмаяпти. Бу камчиликлар жойлардаги партия ташкилотлари, алоқа бўлимларининг бошлиқлари бу муҳим масалага эътибор бермаётганликлари натижасида юз бермоқда.

Ҳамма радиоузеллар меҳнаткашлар талабини қондирарлик даражада ишламоғи керак.

Бўлимимиз партия, совет ташкилотлари ва кенг жамоатчиликнинг ёрдамига таянади. Биз кўпчиликнинг кучи билангина партиямиз томонидан халқимиз олдига қўйилган улуғвор вазифаларни шараф билан амалга оширишга яхшироқ ёрдам беришимиз мумкин.

И. ЎКТАМОВ,
Тошкент область радиоэшиттириш редакциясининг бош редактори.

ТАКЛИФ ВА МУЛОҲАЗАЛАР

Тошкент телевизион студияси саноат ходимлари учун ҳам кунда-кунаро махсус эшиттиришлар бериб бораяпти. Бу жуда яхши. Лекин, сирасини айтганда, саноат ходимларини беҳад хурсанд қилаётган эшиттиришлар негадир жуда кам. Етти йиллик илғорларининг, коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорларининг самарали меҳнатини акс эттирувчи киноочерклар бармоқ билан санарли.

Корхоналар ҳаётини бадиий ҳикоя қилувчи киноочерклар мунтазам бериб борилса чакки бўлмасди. Бизнинг илтимосимиз шу.

Ж. ПИРМУҲАМЕДОВ,
«Узбексельмаш» заводининг инженери.

* * *

Тошкент телестудияси ходимлари уч йиллик ижодий иш мобайнида энг қийин ва мураккаб касбни ўрганиб, ўз маҳоратларини тобора ошириб бормоқдалар. Маҳаллий миллат вакиллари редактор, режиссёр, оператор, ассистент ва бошқа мутахассисликларни кунт билан эгаллаб бораётгани ғоят қувончлидир. Телестудия орқали эшиттирилаётган адабий эшиттиришлар, лекция ва суҳбатлар, хотин-қизлар учун бериладиган махсус адабий-музикали журналлар телетамошабинларни қизиқтирмоқда. Телевизион студия орқали ташкил этилган маданият университетлари тамошабинда яхши таассурот қолдирган эди. Студия бу ташаббусни яна давом эттириб, меҳнаткашларнинг эстетик билимини бойитиш йўлини кўпроқ ўйласа яхши бўларди.

Телевидение совет кинематографияси ва айниқса ўзбек киносининг тарихига, унинг ҳозирги аҳволига, студия коллективининг ижодига бағишланган эшиттиришлар циклини уюштириб борса, янада яхшироқ бўларди.

М. ЯХЁЕВ,
аспирант.

Тошкент телевизион студиясининг дикторларидан Лариса Ершова билан Ўктам Жобиров ўртоқлар навбатдаги эшиттиришга чиқишга тайёрланмоқдалар.

А. Тўраев фотолари.

ВИСТАВКАДАН СЎНГ МОСКВАГА

Зал виставка хонасидан кўра кўпроқ радио устахонасини эслатарди. Унинг икки томонига қатор қўйилган радиоприёмникларнинг кўпи ғилофсиз. Айримлари ҳатто йиғилмаган, бўлак-бўлак ҳолида турибди. Гўё тузатиш учун шундай қилинган дейсиз.

Виставка хонасида гоҳ радиоприёмникнинг овози эшитилиб қолади, гоҳ экспонатларни завқланиб кузатаётган тамошабинларнинг баҳси бошланиб кетади. Хуллас, бу ерда устахонадагига ўхшаш қандайдир бир вазият ҳукмрон эди.

...Ана, залга кираверишда чап томонга қўйилган экспонатни 10 чоғлиқ киши ўраб турибди. Радиоприёмникни қизиқувчан нигоҳ билан кузатаётганларнинг қулоғи ўрта яшар бир кишида. У радиоприёмник конструкцияси ҳақида тушунча берарди. Кейин билсак ўша киши Тошкент радио клубининг инженери А. Колесников экан.

— Мана кўрдингизми, — деди ўртоқ Колесников радиоприёмникка ишора қилиб, — шундай қараганда бу радиоприёмникнинг бошқа радиоприёмниклардан сира фарқи йўқдек кўринади. Аслида гап унинг конструкциясида, сир-асрорида. Энг муҳими, қисқа тўлқинда яхши ишлайди. Иккинчиси шуки, унинг конструкцияси деярли мураккаб эмас. Айни вақтда электр қуввати кўп сарф бўлмайди. Шу боисданки, приёмникда тўлқин фақат тик тўғри чизиқ бўйлаб ҳаракатланади. Бошқа маркали приёмникларда эса тўлқин ярим доира чизиқ ҳосил қилиб ўтади.

— Бунда антеннанинг роли каттами? — кимдир ўртага савол ташлади.

— Албатта, катта, — жавоб қайтарди инженер. — Мен ҳозир бошқа бир передатчик ҳақида гапириб бермоқчиман. Антенна билан ишлайдиган микрофон передадчиги антенна бўлмаса овози жуда ҳам пасайиб кетади. Виставкада шу хил передатчикдан биттаси бор.

Инженер антенна билан ишлайдиган микрофонли передатчикнинг тузилиши ҳақида гапириб берди.

— Кўргазмада медицинада қўлланиладиган электр приборлар, намликни ўлчайдиган асбоблар ҳам бор, — дея тамошабинларни бошқа экспонатлар томон бошлади ўртоқ Колесников.

Радио куни арафасида Тошкент Округ Офицерлар Уйида очилган виставка экспонатларининг ижодкорлари кимлар эканлиги билан қизиқарсиз. Уларни радиоҳаваскорлар ясашган. Булар Тошкент радио клуби аъзоларининг тайёрлаган ишлари.

Клуб чинакам катта тажриба мактаби бўлиб қолган. Ҳозир унинг 500 дан ортиқ аъзоси бор. Булар орасида инженер ва педагог ҳам, врач ва ишчи ҳам, хуллас турли касб эгалари бор. «Узбекэнерго» бошқармасининг инженери А. Сабинин, врач С. Подчуфаровларнинг тайёрлаган экспонатлари айниқса кўпчиликка манзур бўлаяпти.

Ҳар йили алоқачилар байрами кунларида клуб аъзолари ишлари асосида виставкалар ташкил этилади. Бу кўргазмалар, бир томондан, радио кунига тайёрланган тортиқлар бўлса, иккинчидан, клуб аъзолари учун катта бир имтиҳондир. Бироқ, бу йил улар ундан ҳам зўрроқ ва масъулиятлироқ имтиҳон олдида турибдилар. Нега деганда, улар радио ҳаваскорларининг Москвада очиладиган Бутуниттифоқ виставкасига ўз ишларини юборадилар. Виставкага қатнашишнинг ўзи радио клуби аъзолари учун катта шараф!

А. АЛИЕВ.

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙ

«Узбекгидроэнергострой» трестининг ташкил этилганига 30 йил тўлди. 1932 йилнинг апрелида ташкил этилган бу трестнинг кўпминг кишилик коллективи катта ва шонли йўлни босиб ўтди, Ўзбекистонда электрлаштириш йўлида фидокорона меҳнат қилди. Шу даврда 31 та гидро ва 4 та ёқилғи асосида ишлайдиган электр станцияларини ана шу азаматлар қуришди. Бу станцияларнинг умумий қуввати 1 миллион киловаттдан кўпроқни ташкил этади. Қурувчилар 3 минг километрдан ортиқроқ юқори кучланишли электр линияларини қурдилар, жуда кўп подстанциялар бунёд этишди.

Бу энергетика қувватлари ва гидротехника иншоотларининг ярмидан кўпроғи Тошкент областида жойлашган. Чирчиқ шаҳри яқинида республикамиз энергетикасининг тўнғич корхоналари — Комсомол ва Товоқсой гидроэлектростанциялари қурилди.

Трест монтажчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида ҳам нурхоналар қуришни жадаллик билан олиб бордилар. Шу давр мобайнида Тошкент областида Салор, Қибрай ва Оққовоқ гидроэлектростанциялари ишга туширилди. Совет ҳукумати республикамиз гидроқурувчиларининг шу даврдаги фидокорона меҳнатини юксак тақдирлади. 1945 йили трест Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

Улуғ Ватан урушидан кейинги йилларда ҳам янги-янги гидроэлектростанциялар бунёд этилабошланди. 1948 йили Фарҳод гидроэлектростанцияси фойдаланишга топширилди. Бу республикамиз халқ хўжалигининг барча тармоқларини электр қуввати билан таъминлашни кескин яхшилашга олиб келди.

Трест коллективи сўнгги йилларда Ўрта Осиёда энг йирик Оҳангарон давлат район электр станцияси қурилишини олиб бораётир. Шу вақтгача бу станциянинг 7 та турбогенератори ишга туширилди. Бундан ташқари Тошкент теплоэлектроцентрали ва Қувасой ГРЭСи реконструкция қилинди. Тахиатош ва Безмеин ГРЭСлари қурилиши тез суръатлар билан олиб борилаётир.

Трестнинг механизациялашган ишлар бошқармаси коллективи қисқа муддат ичида Жанубий Мирзачўл каналининг биринчи навбатини қурди. Ана шу каналдан оқаётган сув билан азм чўлда ўзлаштирилган ўнларча минг гектар майдон суғорилмоқда.

Ана шу йиллар давомида трест коллективи ҳам ўсиб, улғайиб борди, минглаб юксак малакали ишчилар етишиб чиқди. Тўхтасин Жўраев бошчилигидаги комплекс коммунистик меҳнат бригадаси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мадамин Мамадалиев ва Камол Тоировлар раҳбарлик қилаётган бетончилар бригадалари кўпминг кишилик коллективямизнинг ҳақиқий машъаллари бўлиб қолди. Экскаватор машинистларидан Худойберди Зияев, Турғун Кубаев ва бошқа ўнлаб механизаторлар коммунистчасига меҳнат қилмоқдалар. Қурувчилар трестнинг 30 йиллик юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олдилар, шу йилнинг тўрт ойлик қурилиш-монтаж ишлари топшириғини муддатидан илгари — 20 апрелда тўла бажардилар.

КПСС XXII съезди томонидан қабул қилинган янги Программада халқ хўжалигида электр қувватидан фойдаланишни кескин кўпайтириш бўйича жуда катта вазифалар белгиланди, электрлаштириш коммунистик жамият экономикасини бунёд этишнинг стержени эканлиги алоҳида таъкидланди. Ҳақиқатда ҳам коммунистик жамият моддий-техника базасини вужудга келтириш учун электр қуввати ҳосил қилишни кескин кўпайтириш лозим. Шунинг учун ҳам электр қуввати ҳосил қилиш ишлаб чиқаришнинг бошқа тармоқларига қараганда тезроқ ривожланиши керак.

Шу нуқтаи назардан қараганимизда коллективимиз олдида ҳали катта вазифалар турибди. Қурувчиларимиз мамлакатни электрлаштиришни янада ривожлантириш бўйича қўйилган бундай катта вазифаларнинг амалга оширилишига ўз ҳиссаларини қўшишлари лозим. Шунинг учун ҳам улар янги нур манбалари қурилишини жадал суръатлар билан олиб бораётирлар. Оҳангарон ва Тахиатош ГРЭСлари қурилиши тугалланмоқда, айни вақтда 1 миллион 200 минг киловатт қувватли Тошкент ГРЭСини бунёд этиш ишлари жадаллашмоқда.

Бўстонлиқ районида республикамизда энг йирик Чорвоқ гидроэлектростанцияси қурилишини бошлашга тайёргарлик кўрилаётир. Бу йирик энергетика корхонасининг қурилиши билан Чирчиқ сувидан электр қуввати ҳосил қилиш ҳамда ирригация мақсадлари учун фойдаланиш проблемаси комплекс ҳал қилинади.

Ўзбекистон, жумладан Тошкент областида энергетикани янада ривожлантириш бўйича бундан бошқа жуда кўп ишлар амалга оширилади. Меҳнатсевар коллективимиз ана шу олижаноб вазифани беками-кўст бажариш йўлида бундан буён ҳам зўр ғайрат билан ишлайди, мамлакатимизни тўла электрлаштириш ишига муносиб ҳисса қўшиш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилади.

«Тошкент ҳақиқати»нинг коллектив мухбири — «Энергостроитель» газета редакцияси.

ТЎЛА ГЕКТАР УЧУН КУРАШИЛМАЯПТИ

Деҳқонларимизнинг «эрта экkан хирмон қилур» деган ҳақ гапи бор. Бунга амал қилган Янгийўл районидаги «Партия XIX съезди» колхозининг ўртоқ Назира Йўлдошева бошлиқ бригадаси аъзолари мавжуд 78 гектар пахта майдонининг ҳаммасида чигитни текис ундириб олдилар. Бригада далаларини айланганимизда ўқариқ ва марза олаётган, картанинг бурчакларида қолган ерларга чигит экиб, тўла гектар учун курашаётган азаматларнинг меҳнатидан мамнун бўлдик.

Колхознинг Ойхўжа Қўрғонов бошлиқ бригадасида эса тамоман бунинг акси. Чигит экиш шошма-шошарлик билан ўтказилган, сон кетидан қувилиб, сифатга эътибор берилмаган. Эсизгина меҳнат, уруғлик, техника. Ер сифатсиз ишланганлиги сабабли чигит ерга бир текис тушмаган. Квадратлар қинғир-қийшиқ, Афсуски, бригада бошлиғи ҳам, колхоз агрономи ўртоқ Раҳмиддин Собиров ҳам экишнинг сифати устидан контроллик қилмаганлар. Бу ҳам етмагандек, универсал юриши мумкин бўлган анчагина жойлар очиқ қолдирилган, ер пўстдумбага чиқарилган, тўла гектар учун кураш мутлақо унутилган. Хато экилган ерларга уруғ ташлаётган биронта кишини кўрмадик.

Шуниси ачинарлики, ёввойи ўтларга қарши экиш олдидан эмас, балки экиш тугаллангандан сўнг «курашилаяпти». Натижада мурғак ғўзалар ўт ичида қолиб эркин ўсолмаяпти.

Колхознинг ўртоқ Аҳмад Шопўлатов бошлиқ бригадасида ҳам дала ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Колхоз правлениеси Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Республика Министрлар Советининг «Экишни тезроқ туғаллаб чигитни текис ундириб олайлик, ғўза парваришини кучайтириб юборайлик» деган қарорига амал қилиши, барча бригадаларда тўла гектар учун курашни кучайтириши зарур. Акс ҳолда йил охирига бориб армон қилиб қолишлари мумкин.

Х. МУҚИМОВ.

Газетхонларимиз сигналлари асосида

Чиноз районидаги «Партия XXI съезди» колхозининг «Эркин» участкаси меҳнаткашлари радио, электр йўқлиги, газета ва журналларни ўз вақтида ололмаётганликлари тўғрисида шикоят қилиб ёзган хатлари текшириш ва чора кўриш учун район ижроия комитетига юборилган эди. Қуйида шу хатга олинган жавобни босаётирмиз.

«Текширишда хатда кўрсатилган фактлар тасдиқланди. Колхоз правлениеси кўрсатилган камчиликларни бартараф қилиш юзасидан чоралар кўрди. «Эркин» участкасидаги радиоточкалар ремонт қилинди. Газета-журналларни обуначиларга ўз вақтида етказиб бериш ташкил қилинди. Участка меҳнаткашлари шу ой ичида электр билан таъмин қилинади.

Район ижроия комитети раисининг ўринбосари М. УТЯГАНОВА».

«Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинизм» колхозининг меҳнаткашлари колхоз кутубхонаси ишламаётгани тўғрисида редакцияга ҳақли шикоят қилганлар. Штатли кутубхоначи бўлмагани учун кутубхона доимо ишлаб турмаган.

Хат колхоз правлениесида муҳокама қилиниб, кутубхона ишини жонлантириш юзасидан амалий тадбирлар белгиланди. Жой ажратилиб, ремонт қилинди, зарур инвентарлар билан жиҳозланди. Кутубхоначи қилиб Аҳад Саримсоқов тайинланди. 1 майдан бошлаб кутубхона доимо ишлай бошлади.

Район партия комитети агитация ва пропаганда бўлимининг мудири С. ҲУСАМИТДИНОВ».

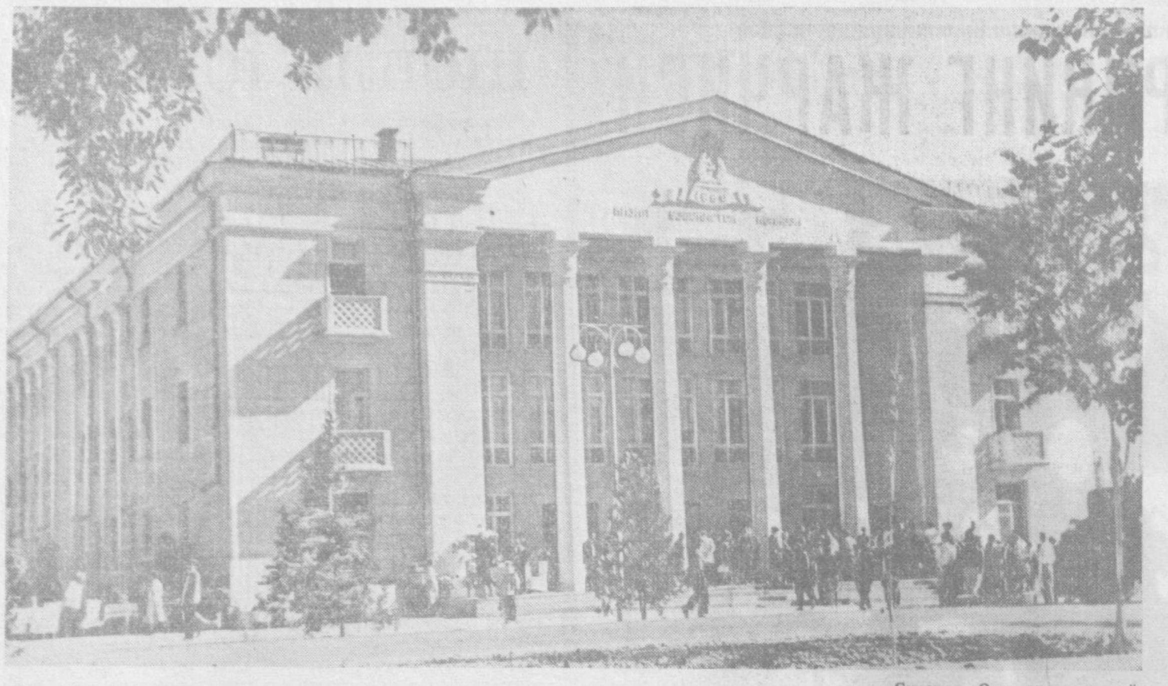

Суратда: Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг янги маданият саройи.

А. Абалян фотоси.

КОЛХОЗ МАДАНИЯТ САРОЙИ

Довруғи элга кетган «Қизил Ўзбекистон» колхози марказининг қиёфаси байрамлардагидек кўркам. Кўча ва уй пештоқларига осилган қизил байроқлар, алвонлар баҳор шамолида ҳилпираб турибди. Бу ерга колхознинг меҳнатсевар аъзолари, қўшни хўжаликлардан келган меҳмонлар тўпланишган.

Ҳамманинг эътибори янгигина қад кўтарган ҳашаматли 3 қаватли янги бинода. В. И. Ленин номли иккинчи мактаб-интернатнинг аълочи ўқувчиси Малоҳат Бозорова бинога кираверишдаги зиналардан чопқиллаб чиқиб, устунларга боғлаб қўйилган қизил лентачани қирқади. Архитектор ўртоқ Бобожонов проекти асосида қурилган 1000 киши сиғадиган сарой зали бир зумда колхоз меҳнаткашлари ва меҳмонлар билан тўлди. Колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Х. Элбўсинов бу қувончли маросимни очатуриб йиғилганларни янги тортиқ — йирик маданият ўчоғи билан табриклайди. Сўнгра колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдужамил Матқобилов сўз олди.

Илғор хўжаликнинг севикли отахони Дўрмон қишлоғининг ўтмиши ва бугунги қиёфаси ҳақида гапирди. Кейинги 5—6 йил ичида бу ерда 500 бола таълим олаётган мактаб-интернат, тўрта болалар боғчаси, туғруқхона, амбулатория, ҳаммом, колхозчилар дам олиш уйи қурилди.

— Буларнинг ҳаммаси фақат ҳалол меҳнатимиз, пешона теримиз билан топган маблағимиз эвазига бўляпти, — дейди у.

Маданият саройининг очилиш маросимида Хрушчев номли колхоз партия ташкилотининг секретари Даминов, шу бинони қуриб берган 127-қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи Аненкин ўртоқлар ҳам сўзладилар. Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ Ҳ. Р. Мусахонова қишлоқ меҳнаткашларини бу ажойиб маданият саройининг ишга тушиши билан табриклади. Областимиз колхозларида биринчи бўлиб очилган бу маданият ўчоғи янги жамият кишисини коммунизм руҳида тарбиялашда самарали роль ўйнайди.

Колхоз аъзолари маданият саройига «Правда» газетасининг 50 йиллиги» деган фахрли ном беришга қарор қилдилар. Йиғилиш қатнашчилари редакция адресига табрик телеграммаси ҳам юборишди.

Янги маданият саройида колхозчилар учун Ўзбекистон давлат халқ «Баҳор» ансамбли ва колхоз бадиий ҳаваскорлари ижросида катта концерт қўйиб берилди.

Ж. НОСИРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири, Оржоникидзе райони.

КЕЧАГИ ПОЧТАДАН

ЗАВОДНИНГ ЯНГИ МАҲСУЛОТИ

Оржоникидзе районидаги металл-фурнитура заводининг металл ишлаш цехида янги маҳсулот — газ печлари тайёрлана бошланди. Кўриниши худди холодильникка ўхшаш бўлган бу газ печларидан рўзғорда кенг фойдаланиш мумкин. Цех бу йил минг дона, келаси йили эса 2 минг дона газ печлари ишлаб чиқаришни планлаштирган. Заводнинг янги маҳсулоти магазинларга чиқарила бошланди.

Н. РАҲИМОВА.

БОҒБОНЛАР УЧУН

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти «Боғ, токзор ва сабзавот-полиз экинларини зараркунанда ҳамда касалликлардан ҳимоя қилишга оид справочник» китобини чиқарди. Китобда зараркунандаларга қарши қўлланиладиган дориларнинг номи, уларни тайёрлаш ҳамда қандай муддатларда ишлатиш ҳақида тўлиқ маълумотлар берилган.

Китоб агрономлар, ҳаваскор боғбонлар учун мўлжалланган.

М. НУРИТДИНОВ.

БАДИИЙ ҲАВАСКОРЛАР КЎРИГИ

Калинин район пионерлар уйида район мактабларидаги бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг кўриги бўлиб ўтди. Кўрикда биринчи ўринни 11-мактаб ҳаваскорлари эгаллади. 38-мактаб ўқувчилари иккинчи, 40-мактаб вакиллари учинчи ўринни олдилар.

М. МИРЗААҲМЕДОВ.

АКТИВ ЖАМОАТЧИ АЁЛ

Онахон Шарипова ўзбек хотин-қизларини маърифат, маданият қучоғига тортиш, уларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига ҳисса қўшган актив жамоатчи аёллардан бири. У 35 йиллик меҳнат фаолиятини хотин-қизлар ўртасида оммавий-маданий ишлар олиб боришга бағишлаган. Яқинда Онахон опа 55 ёшга тўлди. Шу муносабат билан Тошкент шаҳар Маданият уйида (ўртоқ Шарипова шу ерда директор бўлиб ишлаган) юбилей кечаси бўлди. Кечага келган Октябрь район меҳнаткашларининг вакиллари ўртоқ О. Шарипованн тантанали равишда дам олишга — пенсияга узатдилар.

О. САИДОВА.

„Коммунизм жарчиси“

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти «Правда» газетасининг 50 йиллиги муносабати билан «Коммунизм жарчиси» китобини нашр этди. В. Абдуллаев ва Т. Пидаевлар томонидан ёзилган (редактор З. И. Есенбоев) бу китобда марксизм-ленинизм ғояларининг оташин пропагандисти — «Правда»нинг фаолияти кенг ёритилган.

Китобнинг биринчи боби «Правда» Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси учун курашда» деб номланган бўлиб, унда Россияда революцион ҳаракатнинг юксалиб боришида, кенг меҳнаткашлар оммасини янги ҳаёт қуриш учун курашга сафарбар этишда газетанинг катта роль ўйнаганлиги кўрсатилган.

«Правда» мамлакатимизда социалистик жамият қуриш учун курашда». Китобнинг иккинчи боби шундай деб аталади. Бунда Октябрь революциясидан кейин мамлакатимизда социалистик жамият барпо қилишда «Правда» газетасининг кўрсатган хизматлари ҳақида ҳикоя қилинади.

Китобнинг кейинги боблари «Правда»нинг Улуғ Ватан уруши йилларидаги, халқ хўжалигини тиклаш ва юксалтириш давридаги фаолиятини ёритишга бағишланган.

«Правда» — совет ва чет эл коммунистик матбуотининг байроқдори» сарлавҳали сўнгги бобда газетанинг жанговар фаолиятига якун ясалган.

«Правда» газетаси — пролетар интернационализми принципларининг изчил ҳимоячиси, бутун дунёда тинчлик, демократия ва коммунизм учун актив ва толмас курашчидир. У совет кишиларини пролетар интернационализми, совет ватанпарварлиги ва коммунизм ишига садоқат руҳида тарбияламоқда, шаклан миллий ва мазмунан социалистик совет маданиятининг ривожланиши масалаларига ўз саҳифаларидан кенг ўрин бермоқда, илғор совет фани ва техникасининг янада равнақ топиши учун ҳормай-толмай курашмоқда.

М. МАВЛОНОВА.

Ашула байрамига тайёргарлик

Тошкент шаҳар Маданият уйининг ўртоқ Т. Ҳусанов раҳбарлик қилаётган созанда, раққоса ва ашулачилардан иборат ҳаваскорлар ансамбли шу кунларда ашула байрамига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Бу катта кўрикка 30 номердан иборат концерт программаси тортиқ қилинади. Программани ижро этишда юзга яқин ҳаваскор қатнашади. Шу кунларда ҳаваскорлар Ватан, партия, дўстлик ва муҳаббат ҳақидаги ёқимли қўшиқларни ва жозибали рақсларни қунт билан ўрганмоқдалар.

Ашула байрамигача ансамбль ҳаваскорлари тайёрланаётган программа асосида уч жойда концерт кўрсатишадилар.

А. ЭГАМНАЗАРОВ.

ҲОДИСА

ҲАМЁН ТОПИЛДИ

Бекобод шаҳридаги 10-автобаза шофери Юрий Егоров ишдан қайтаётиб, автобусда эҳтиётсизлик билан пул ва ҳужжатлар солинган ҳамёнини тушириб қўйди. Уйига келгач, ёнида ҳамёни йўқлигини билдию, лекин қаерда қолдирганини аслай олмай, милицияга хабар қилди. Оз вақт ўтмай, милиционер С. Глиномедов ҳамён топилганини эгасига билдирди.

Маълум бўлишича, шаҳардаги 704-қурилиш бошқармасининг бош инженери С. Евсеев автобус ўриндиғидан тураётиб, оёқ остида ётган ҳамёнга кўзи тушади. Автобусда унинг эгаси топилмагач, кишилар олдида пулни санаб шу автобус кондуктори Клара Зинковага топширади. С. Евсеев бу воқеани йўлдан посёлка дружиначиларига ҳам билдиради. Дружиначилар эса милицияга хабар қиладилар. Кўп ўтмай Б. Егоров шаҳар таксимотор паркининг автобус шофери Иван Корсаков ва кондуктор Клара Зинковадан 246 сўм пули, ҳарбий билети ва паспортини олди ва уларга ўз миннатдорчилигини билдирди.

М. УСМОНОВ.

РЕПОРТАЖ

МЎЛ ҲОСИЛ ИХЛОСМАНДЛАРИ

Сўлим баҳорнинг айни ҳуснга тўлишган пайти келди. Кўклам ўзининг бутун гўзаллигини серфайз далаларга, қуюқ барг ёзган дарахтларга, лолазор адрларга, ям-яшил яйловларга ҳадя этган. Ариқлардан пишқириб оқаётган олтинранг сув аллақаёқларга шошади. Дарахтларнинг бағрига бекиниб олиб, бири-бирига гал бермай сайраётган қушлар навоси дилни ёзади. Қаёққа боқманг, ажойиб манзарани кўрасиз. Шундай кезларда дала кезиб, серғайрат деҳқонлар билан суҳбат қилиш қанчалар гаштли!

Мана, Мирзараҳмат ака Юсупов бошчилик қилаётган бригаданинг пахта далалари. Бепоён пайкалда икки деҳқон чигит суви бераяпти. Мирзараҳмат ака эса сувчиларга алланималарни уқтирарди. Уларга яқинроқ борганимизда бригадирнинг гаплари қулоққа равшан чалина бошлади:

— Алматбой, ўзингдан қолар гап йўқ-ку, бу йил табиатнинг инжиқлиги ўзгача бўлаяпти. Ишда сал чакки қадам босдингми, бўлди, ҳосилга путур етди деявер.

Мирзараҳмат ака гапини тугатмасданоқ уларнинг олдига етиб бордик. Салом-аликдан кейин:

— Ишлар қалай, — деб сўрадик.

— Асти сўраманг, тунов кунги совуқ деҳқон учун катта офат бўлди. Чигитни барвақт экдик, ҳосилимиз эрта пишади деб турганимизда... томдан тараша тушгандек табиат инжиқлик қилди. Ҳартугур ғўзамизнинг бир қисминигина совуқ урди. Шу кўнгилсиз воқеанинг эртасига далаларни қадамба-қадам айланиб текшириб чиқдик. Маслаҳатли тўн тор келмас дегандай, суяги пахтачиликда қотган деҳқонлар билан фикрлашиб олдик. Улар «чигитнинг ўндан иккисини совуқ урибди, бузиб эксанг ютқазасан. Яхшиси боплаб чигит суви бергинда, уруғликни бир текис ундириб ол. Ҳа, кейин кам-кўст жойларга чигит экасан» дейишди. Оталар сўзи ақлнинг кўзи дейишгани ҳақ экан. Тажрибали деҳқонлар берган бу маслаҳатлар бизга жуда маъқул тушди.

— Чигитни текис ундириб олиш учун сувни қайтартибда қўяяпсизлар?

— Суғоришда ҳам суғориш бор. Алматбой Норматов билан Алиёрбой Йўлдошев,— Мирзараҳмат ака ҳалиги икки деҳқонга ишора қилди. — ишнинг кўзини биладиган сувчиларимиздан. Ҳой Алматбой, бери келгин, ўзинг айтиб бер, қандай сув қўяётганингни.

Ўрта ёшлардаги киши биз томонга қараб ёқимли жилмайиб қўйди. Кейин кетмоннинг учи билан авайлаб навбатдаги қулоқнинг бошини очди-да, шалдираб сув оқаётган ўқариқдан ҳатлаб ўтиб, бизга яқинлашди.

— Мурғак ғўза бамисоли бир чақалоқдек, — деди у елкасига қўнган чангни қоқаркан. — Чақалоқ туғилган кунидан бошлаб тўйиб-тўйиб сут эмса бақувват бўлиб ўсади. Худди шундай мурғак ғўза ҳам ер бетини кўрган замони қониб сув ичса, озиқланса ёзнинг пировардига бориб шода-шода кўсак тугади. Шунинг учун ҳам биз чигит сувини кўнгилдагидек беришга интилаяпмиз. Пайкалимиз қия бўлгани учун сувни самоварнинг жўмрагидан оқизгандай жилдиратиб қўяяпмиз. Қулоқнинг бошини сал каттароқ очсангиз борми, сув нариги томонга чопади, жўякни ювади.

Пайкалга назар ташладик. Устаси паранг сувчи экан, бу киши. Пайкални яшнатиб юборибди-я. Қатор кетган жўяклардаги сув қуёш ёғдусида товланиб, нур кокилларини эслатади. Сув яхши сингиганидан пушталарда тирноқдай ҳам қуруқ тупроқ қолмаяпти. Бир қулоқ — икки қулоқ бўлган мурғак гўзалар сувга қониб яшнаб ётибди.

Шу пайт оппоқ соқоли кўксини ўриб турган, кўринишидан етмиш ёшлар чамасидаги бир нуроний чол қўлида беш-олтита чим кўтариб келиб, қаршимиздаги ўқариқнинг гирдобига босабошлади.

— Ҳорманг отахон, — дедик унга яқинлашарканмиз, — бардаммисиз, нечук чим кўтариб юрибсиз?

— Э, болам, бизларнинг суягимиз пахтачиликда қотган. Бир кун пайкал кўрмасак кўнглимиз жойига тушмайди, — деди у ниҳоятда камтаринлик билан,— бригададагилар мўл ҳосилга ихлосманд бўлиб ишлашса-ю, мен бир чеккада қараб турсам. Буни ўзимга ҳеч эп кўрмадим. Баҳоли-қудрат шу ихлосмандларга кўмаклашаяпман-да.

— Жуда соз, отахон!

— Мирзараҳмат ака, бу йилги марра қанча?

— Эллик бир гектар ерга чигит экканмиз. Шунинг 37 гектари квадрат. План гектар бошига 24 центнердан. 30 центнердан ҳосил ундирамиз деб сўз берганмиз. Шу сўзимизни ерда қолдирмаслик истагида ҳозир бутун кучимизни мурғак ғўзаларни серҳосил қилиб ўстиришга қаратганмиз.

Ҳа, бу азаматларнинг гапига инонмоқ керак. Негаки, улар мўл ҳосил етиштиришга ихлосманд бўлиб, чин юракдан ишга киришишган. Олтин куз келганда кўрарсиз, мазкур бриганинг деҳқонлари «оқ олтин»дан мўл ҳосил кўтариб, элни ҳам, ўзларини ҳам беҳад шод этадилар.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
Чиноз районидаги «Москва» колхози.

Суратда: ўртоқ Алматбой Норматов эгатларга сув тараяпти.

А. Абалян фотоси.

Халқаро аҳвол

СОВЕТ ВИСТАВКАСИ ОЧИЛДИ

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, 4 май. (ТАСС). Бразилия билан СССР ўртасидаги яхши муносабатлар муҳим воқеа билан бошланди. Кеча денгиз бўйидаги Рио-де-Жанейронинг виставкалар ўтказиладиган муҳташам «Сао Кристобал» павильонида совет савдо-саноат виставкаси очилди. Бу—Совет Иттифоқи шу йил чет элда уюштираётган энг йирик виставкадир.

Виставканинг тантанали очилиш маросимига минглаб меҳмонлар: Бразилия ҳукумати ва жамоатчилигининг, молия ва саноат доираларининг вакиллари, дипломатик корпус аъзолари, маҳаллий ва чет эл журналистлари келдилар. СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг виставка томошабинларига юборган ва португал тилида тарқатилган мактуби меҳмонларда зўр қизиқиш туғдирди.

Виставканинг тантанали очилиш маросимини СССРнинг Бразилиядаги элчиси И. С. Чернишов бошлади. У, Гуанабара штатининг губернатори Карлос Ласердага сўз беради.

Бразилия саноат ва савдо министри Улиссес Гимараэс Бразилия ҳукумати номидан ва унинг топширувига биноан, СССР халқи ва ҳукуматига табрик сўзлари билан мурожаат қилди. У, социализм мамлакатининг ажойиб муваффақиятлари, бу муваффақиятлар виставкада ёрқин акс эттирилганлиги ҳақида гапирди. Гимараэс умуман олганда халқаро виставкалар ва жумладан, ушбу виставка жуда катта аҳамиятга эгадир, деб таъкидлади. «Виставкангизнинг миқёсларига астойдил қойил қолганлигимизни инобатга олгайсиз, — деди у, Совет ҳукумат делегациясининг бошлиғи СССР Ташқи савдо министри Н. С. Патоличевга қараб. — Бу виставка мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги савдо-сотиқ ҳамда дўстлик алоқаларини янада кенгайтиришга ёрдам беради».

Шундан сўнг Н. С. Патоличев сўзга чиқди. У, совет савдо-саноат виставкаси очилаётганлиги муносабати билан шу ерга тўпланган Бразилия Қўшма Штатлари ҳукуматининг, маҳаллий маъмурларни, жамоатчиликнинг вакилларини, савдо-саноат аҳлларини, ишчиларни, қурувчиларни табриклади.

Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрушчев, деди Н. С. Патоличев, Рио-де-Жанейрода совет виставкаси очилаётганлиги муносабати билан виставка томошабинларига қарата мактуб юборди. Совет ҳукуматининг раҳбари бу мактубида Совет Иттифоқи халқлари, СССР ҳукумати ва шахсан ўз номидан Бразилия халқига турмушда бахт-саодат ва меҳнатда муваффақиятлар тилаб, энг самимий истаклар йўлламоқда.

1961 йил ноябрь ойида дипломатик муносабатлар қайтадан бошлаб юборилганлигини, деди сўнгра Н. С. Патоличев, совет ва Бразилия жамоатчилигининг кенг доиралари тўла хайрихоҳлик билан кутиб олдилар.

Шундан сўнг, совет делегациясининг бошлиғи таъкидлаб ўтдики, Рио-де-Жанейродаги совет савдо-саноат виставкаси Совет Иттифоқи билан Бразилия ўртасидаги алоқаларни, хусусан савдо-сотиқ, иқтисодий алоқаларни янада кенгайтириш ва мустаҳкамлаш ишида катта аҳамиятга эга бўлади.

Пировардида, совет делегациясининг бошлиғи виставкани ташкил қилишда берган ёрдамлари учун Бразилия президенти ва ҳукуматига, Гуанабара штати ва Рио-де-Жанейро шаҳрининг маъмурларига чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирди ҳамда виставкани тайёрлашда қатнашган кишиларнинг ҳаммасига ташаккур айтди. Н. С. Патоличев СССР ҳукуматининг топширувига биноан, совет савдо-саноат виставкасини очиқ, деб эълон қилади.

Меҳмонлар кўпдан-кўп экспонатлар ва стендлар сари йўл оладилар.

ХИТОЙ ДАВЛАТ ХЎЖАЛИКЛАРИНИНГ ДАЛАЛАРИДА

ПЕКИН, 4 май. (ТАСС). Хитойнинг 2 мингдан кўпроқ давлат хўжаликлари кўкламги ҳайдаш ва экиш ишларини олиб бормоқдалар. Гуандун вилоятининг ва Гуанси-Чжуан автоном районининг давлат хўжаликлари кўкламги экишга бошқа хўжаликларга нисбатан олдин киришдилар. Бу ерда барат, маккажўхори, ерёнғоқ, шакар қамиши экиш ҳозирдаёқ тугалланди. Хунань, Хубэй, Цзянси, Цзянсу вилоятларидаги давлат хўжаликларининг ишчилари ҳозир эртаги шоли кўчатларини етиштирмоқдалар. Айни вақтда маккажўхори, чигит ва бошқа экинлар экилмоқда. Шимолий районларнинг давлат хўжаликларида баҳори буғдой, маккажўхори, гаолян ва чигит экиш бошланди.

Шаньси вилоятининг давлат хўжаликлари баҳори буғдой, арпа, кунгабоқар ва бошқа экинларни экишга киришдилар. Шаньси давлат хўжаликлари кўклам дала ишларига катта тайёргарлик кўрдилар. Вилоятдаги 22 давлат хўжалиги апрель ойининг ўрталаригача 68 минг тоннадан кўпроқ ўғит тайёрладилар, 250 га яқин қишлоқ хўжалик машиналарини, тиркаладиган қуролларни ва 7 мингдан ортиқ майда қишлоқ хўжалик қуролларини ремонтдан чиқардилар, кўп миқдорда каналлар қазидилар ва ремонт қилдилар.

Телеграф хабар қилади

✦ Жосуслик ишларини олиб бориш ва қўпорувчилик ишларини ташкил этиш учун Хитой Халқ Республикаси территориясига юборилган бир группа чанкайшичи агентлар устидан Гуанчжоуда (Хитой Халқ Республикаси) суд бўлиб ўтди. Шаҳарнинг халқ суди чанкайшичи агентлардан Ли Ся—Синь ва Мо Чжунни олий жазога ҳукм қилди. Учинчи агент Хуан Цзо-цин 20 йил қамоққа ҳукм қилинди.

✦ Германия Федератив Республикасидаги Нейбург ҳарбий аэродроми тепасида Ғарбий Германия ҳарбий ҳаво кучларининг иккита реактив қирувчи самолёти осмонда тўқнашув парчаланиб кетди, учувчилар ҳалок бўлди. (ТАСС).

ГЕРМАН ТИТОВ ЖОН ГЛЕНН БИЛАН УЧРАШДИ

ВАШИНГТОН, 4 май. ТАСС мухбири В. Вашедченко хабар беради: Совет космонавт учувчиси Герман Титов кеча Америка космонавти Жон Гленн билан учрашди. Иккала космонавт эрталаб соат 8 дан 45 минут ўтганда АҚШ фанлар академиясида бир пиёла кофе устида учрашдилар.

Титов билан Гленн қисқача, дўстона суҳбатдан кейин, залга ўтдилар. Космик фазони тадқиқ қилувчи халқаро комитетнинг ҳозир Вашингтонда ўтаётган сессияси қатнашчилари ана шу залда рўйхатга олинаётган эди. Ҳар иккала космонавт космосга қилган ўз парвозлари тўғрисида доклад қиладилар.

СССР ва АҚШ космонавтларининг учрашуви самимийлик, хушкўнгиллилик билан ўтди.

Герман Титов рўйхатдан ўтгач, Жон Гленн ҳамроҳлигида Вашингтонни кўздан кечириш учун йўл олди.

Космонавтлар расмий ҳукумат машиналарига тушиб, А. Линкольн ҳайкали томон жўнадилар. Бир неча кварталга чўзилиб кетган машиналар сафи уларга ҳамроҳ бўлиб борди. Бу машиналарда юздан ортиқ журналист, фотомухбир, радиорепортер ва телевизион компанияларининг вакиллари бор эди. Улар космонавтларнинг ҳар бир сўзини ёзиб, ҳар бир қадамини суратга олиб борар эдилар.

Шундан кейин, Жорж Вашингтон ҳайкали кўздан кечирилади. Ҳамиша бўлганидек, бу ерда одамлар кўп эди. Яна самимий учрашув бўлди.

Вашингтоннинг ҳайкали — кўкка бўй чўзган обелискдир. Унинг энг баланд нуқтаси салкам 170 метр келади, ўша ерга чиқиб қарасангиз, шаҳар кафтингизда тургандек яққол кўринади. Герман Титов билан Жон Гленн лифтда ҳайкал чўққисига чиқиб боришар экан, Герман Титов ўзининг америкалик ҳамкасбига қараб: «Бу— космосга қилинаётган биринчи совет-америка саёҳатидир», деди.

Конгрессга бора туриб космонавтлар Қўшма Штатларнинг давлат архивига кириб ўтдилар.

Конгрессда Герман Титовни сенатдаги кўпчиликнинг раҳбари М. Мэнсфилд билан вакиллар палатасининг раиси Д. Маккормак қабул қилдилар.

Маккормак Герман Титов билан суҳбатлашиб, Сиз юртингизга Вашингтон ҳақида энг яхши хотиралар билан қайтарсиз, деб умид билдирди.

«Шак-шубҳасиз, шундай бўлади, — деб жавоб берди Титов. — Жон Гленнинг ўзи бош туриб, мени Вашингтон билан таништираётганлигидан айниқса мамнунман».

Герман Титов Америка пойтахти билан танишар экан, пировардида, Смитсон институтини бориб кўрди. У, ака-ука Райтларнинг дастлабки самолётини — биринчи марта Атлантик океан орқали ерга қўнмай учиб ўтиш амалга оширилган самолётни, Алан Шепард стратосферага парвоз қилган капсула моделини кўрди.

Г. С. Титов шаҳарни кўздан кечириб бўлгач, Оқ уйга борди. Бу ерда уни АҚШ президенти Ж. Кеннеди қабул қилди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевизор

6 МАЙ

Рус тилида: 12.00 — **Физкультура билан шуғулланинг**, 12.20 — **Аэлита** (Совет киноси тарихи циклидан саргузаштли фильм).

Ўзбек тилида: 13.35 — Композитор **А. С. Даргомижский ижоди** (Музика бўйича маданият университетининг машғулоти).

Рус тилида: 18.00 — **Пионерия** (киножурнал), 18.15 — **Пионер йилномаси** (ўқувчилар учун иккинчи эшиттириш), 18.50 — **Телевизион янгиликлар**, 19.05 — **Мультипликацион «Крокодил»** (катталар учун), 19.15 — **Оқ тўғноғич** (Чехословакия киноповести).

Ўзбек тилида: 20.45 — **Телевизион янгиликлар**, 21.00 — **Халқ талантлари ижросида концерт.**

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/V да **Жизель** ва кечқурун **Масхарабозлар ва концерт бўлими.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/V да **Фурқат.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — (ёзги бинода) — **6/V** да кундуз **концерт**, кечқурун **Уч баҳодир, 7/V** да **Нурхон.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ (Муқимий номли театрнинг ёзги биносида) — 8/V да **Катта концерт.** Кеч соат 8 яримда бошланади.

Кино

ҚИШКИ

49 кун — «ВАТАН» (эрталаб соат 10, кеч 8 ярим ва 10 да), «МИР», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 7-40 минутгача).

Зиғирпоялар ёнмоқда — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 ва 11-40 минутда).

Ифтихор — «ИСКРА» (кеч соат 8-20 минутдан), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Зангезур — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 12, 4 ва кеч 8 да), «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Қўшиқ қанотида — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6 ва 10 да).

Она-Ҳиндистон (1 ва 2-серия)— «ВАТАН» (эрталаб соат 11 ярим, кундуз 2 ярим ва кеч 5 яримда).

ЁЗГИ

(кеч соат 8 ярим ва 10 да бошланади)

Она-Ҳиндистон (1 ва 2-серия)— «ОКТЯБРЬ».

Зиғирпоялар ёнмоқда — «ВАТАН», НАВОИЙ номли.

49 кун — «ПАХТАКОР», «ШАРҚ».

Тунлардан бирида — ТЕЛЬМАН номли, «УДАРНИК».

Фожиали ов — «ПОБЕДА».

Тирилиш (1-серия) — ПУШКИН номли, «ФЕСТИВАЛЬ» (1 ва 2-серия).

Аида — КАФАНОВ номли.

Уйғур кўчаси, Қовунчи проезд, 19-уйда турувчи **Мағмурулла Убайдуллаевнинг** шу уйда турувчи Турсун Убайдуллаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Қизил-Товуш кўча, Қаймоқ проезд, 8-уйда турувчи **Махамадамин Содиқовнинг** шу уйда турувчи Муфаррах Содиқова (Собирова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими —34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими —25885. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор —26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси.

Р — 00943. Нашр. — Г. — 1586.